

If undelivered return to:
"GLASLO K. S. K. JEDNOTE"
 8117 St. Clair Ave.
 CLEVELAND, O.
 The largest Slovenian Weekly in the United States of America.
 Sworn circulation 17,400
 Issued every Tuesday
 Subscription rate:
 For members yearly \$0.84
 For nonmembers \$1.00
 Foreign Countries \$3.00
 Telephone: Randolph 3912

GLASLO K. S. K. JEDNOTE

DELO OFFICIAL ORGAN IZOBRAZBA

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

as Second-Class Matter December 12th, 1923 at the Post Office at Cleveland, Ohio, Under the Act of August 24, 1912.

Najveći slovenski tednik v Zdrženih Državah
 Izdaja vsak torek
 Ima 17,400 naročnikov
 Naročnina:
 Za člana, na leto.....\$0.84
 Za nečlane \$1.00
 Za inozemstvo \$3.00
 NASLOV
 uredništva in upravljalstva:
 8117 St. Clair Ave.
 Cleveland, O.
 Telefon: Randolph 3912.

ACCEPTED FOR MAILING AT SPECIAL RATE OF POSTAGE PROVIDED FOR IN SECTION 1103, ACT OF OCTOBER 3, 1917. AUTHORIZED ON MAY 22, 1918.

Stev. 41. — No. 41. CLEVELAND, O., 12. OKTOBRA (OCTOBER), 1926. Leto XII. — Volume XII.

BRUTALEN UMOR

SLOVENEK ZAKLAL SVOJO ZENO.

Sheboygan, Wis., 6. oktobra. — Sheboyganska naselbina še ne pomni tako groznega umora, kakršen se je bil izvršil dne 4. oktobra nad Slovenko Mrs. Frank Peternel. Ko se je Joe Urh, ki stanuje pri Peternelu, omenjenega dne vrnil z dela domov, se mu je nudil grozen prizor. Na tleh v kuhinji je ležala v mlaki krvi njegova gospodinja mrtva; nož s katerim je morilec umoril svojo žrtev, je ležal pod stolom v bližini trupla. Urh nemudoma obvesti policijo. Može postaviti se takoj sumili, da je morilec njen soprog Frank Peternel. Takoj se je šerif John Case s svojimi možmi podal na pot, da poišče osumljenca.

V bližini trupla umorjenke so našli tudi s krvo poskropljen listek, na katerem je bilo napisano nekaj v slovenskem jeziku, vsebina pa še ni objavljena.

Sosedje se izpovedali, da so videli Franka Peternela, ko je usodepolni popoldan prav naglo korakal od doma proti Pignon reki; to je bilo najbrž tujak po izvršenem umoru. Po vsej hiši so našli znake krvi, katere je morilec pustil, ko je po izvršenem umoru hodil po sobah. V kuhinji je pa bilo strašno okrvavljeno in pogled na truplo je bil tako grozen, kakršnega še ne pomnijo moške postave, ki so bili priča, že nestetim enakim prizorom. Ležeča na tleh, glavo sklonjeno na eno stran, obleka vsa v neredu, okrog pa en palec in pol na debelo strjene krvi, tako so našli Mrs. Frank Peternel.

Tudi sobe so našli vse v neredu, na kuhinjski mizi je pa bila odprta stekleničica črnila in pero, s katerim je morilec pisal na listek, ki so ga našli poleg trupla. Morilec so izsledili in našli še isti dan v nekem grmovju ob jezeru. V rokah je držal kuhinjski nož dolg 12 palcev. Ko je ugledal moške postave, jim je grozil z nožem, a policisti z napetimi revolverji so mu kmalu odgnali bojno razpoloženje, nakar se je podal in zločin priznal.

Peternela so utaknili v prisilni jopič in ga odpeljali v ječo. Na licu, rokah in po obleki so bili še madeži krvi — krvi njegove lastne žene, katero je na tako bestialen način umoril. Peternel je izpovedal, da sta se z njo prepirala, pri kateri priliki mu je rekla, da ga bo naznanila oblastim, ker tako surovo z njo postopa. To pa ga je tako vjelo, da je sklenil napraviti vsemu konec. Nameraval si je namreč sam vzeti življenje, za kar pa ni imel poguma.

Ko so Peternela pri zasliševanju mučili z različnimi vprašanji, je postal nejevoljen in rekel, da je on ženo umoril, ker se nista razumela, to je vse, sedaj naj ga pa več ne vprašujejo. Izpovedal je tudi, ko so ga vprašali, kje dela, da ne dela in je vprašal za delo na več mestih, a brez uspeha. Ko so ga vprašali, ako je nameraval umoriti

CLEVELANDSKE NOVICE.

— Pozor volilci iz Clevelanda! Ako se hočete udeležiti prihodnjih volitev v novembru, morate biti registrirani; to velja za vse volilce in volilke brez razlike. Dvakrat se je že vršila tozadevna registracija; zadnja prilika se vam nudi samo še 15. in 16. okt. Ne pozabite torej svoje državljske dolžnosti. Jugoslovanski volilci v Clevelandu in sploh v državi Ohio bi morali letos energično nastopiti ker se bije hud boj za mesto zveznih senatorjev med kandidatom Willisom in Pomeronom. Na dan volitve dne 2. novembra oddajte vsi glasove za Pomerona, kajti senator Willis je največji zagovornik fanatikov, ki odobravajo prohibicijo.

— Na povratku iz stare domovine se je mudila minuli teden tudi v našem mestu rojkinja Mrs. Barbara Kromar, živeča že več let v San Francisco, Calif. Mrs. Kromar, jako inteligentna in izkušena Slovenka je nam pripovedovala o sedanjih gospodarskih razmerah v stari domovini, ki so jako obžalovanja vredne. Dosti zna povedati tudi o omilovanju vrednih slepih, ki trpijo pomankanje v nekem zavodu v Kočevju: Čudno! Ameriški Slovenci nameravajo večjo svoto za gradbo doma za slepe, le-ti pa prezebajo in stradajo.

— V pondeljki številki clevelandskega dnevnika "Plain Dealer" smo videli priobčeno sliko Miss Helene Turk, ameriške Slovenke, ki stanuje na 10610 Langdom Ave. Označeni list piše, da je Miss Turk najlepša restavratska postrežnica v celem Clevelandu in četrti najlepša natakarka v Ameriki. To priznanje ji je določila zadnja konvencija Zveze lastnikov restavrantov, vršča se v Atlanta, Ga. Kdor hoče to slovensko čvetko videti, naj pride v Polly restavrant na 1718 Euclid Ave. Well, sheboyganske krasotice, kaj pravite pa ve na to?

— Ali ste že čuli o veliki plesni veselici ki se bo vršila prihodnje sobote, dne 16. okt. v Slovenskem domu v Collinwoodu? To pot bodo zopet nastopili naši vrli športarji društva sv. Jožefa 169. vrhaki Lige žogarjev KSKJ. Pridite tja, ne bo vam žal! St. Joseph Sports vas uljudno vabijo in jamčijo najboljšo zabavo.

— Včeraj so odpeljali v bolnišnico sv. Aleša rojkinjo Franciško Buchar, stanujočo na 12805 Austin Ave. članico društva Marije Magdalene 162. Mrs. Buchar boleha že več mesecev in je v oskrbi Dr. Omana; v bolnišnici ji bodo sedaj skušali pomagati potom operacije. Baš jutri bo minuli ravno leto dni, kar je umrl njen mož John Buchar. Mi iskreno želimo, da bi sestra Buchar kmalu okrevala.

— John Jadrich, strojnik v tiskarni "Amer. Domovine" se je v sredo popoldne teško poškodoval na desni nogi. Nahaša se v Charity bolnišnici. Želimo mu skorajšnega okrevanja.

— Smrtna kosa. — V nedeljo zjutraj je umrla Amalia

GRACAR, STANUJOČA NA 5138 ST. CLAIR AVE.

Starja je bila 37 let, doma iz Velike Bučne vasi na Dolenjakem, kjer zapuščala sestro in brata tukaj pa žaluječega soproga, hčer in sina. Tu je bivala 19 let. Bila je članica dr. Carniola Hive, št. 493, L. O. T. M.

— Umrl je Frank Cvar, star 47 let. Tu je bival 26 let. Doma je bil iz Mostic pri Sodratici. Tu zapuščala ženo in šest otrok.

— Radi slabega zdravja si je prizadjal v zmedenosti teskerane z nožem rojak John Lukanc, star 41 let, stanujoč na 16011 Waterloo Rd. Rojak je pozneje na ranah podlegel. Dejanje je storil v mestni bolnici, kamor je bil prepeljan radi svoje bolezni.

— Umrl je minuli torek dopoldne v mestni bolnici rojak Frank Pirc, star 83 let. Pred nedavnim časom je padel in si je zlomil kost v boku, in to je najbrž požurilo njegovo smrt. V Ameriko je ranjki Pirc dospel pred 38. leti in je ves ta čas živel v Clevelandu. Zapuščala tu dva sina, Antona in Johna ter eno hčerko Mrs. Mary Ivančič. Vsem prizadetim naše sožalje, pokojnikom pa večni mir.

Konvencija tretjerednikov.

New York, 4. oktobra. — Včeraj, na dan 700-letnice smrti sv. Franciška Asiškega je bila v tem mestu otvorjena druga redna letna narodna konvencija tretjerednikov sv. Franciška; nad tisoč delegatov je došlo semkaj, iz vseh delov Zdrženih Držav. Slovesnost 700-letnice smrti ustanovitelja tega reda in konvencija je bila pričeta s pontifikalno sv. mašo v katedrali sv. Patrika. Predsednik tega reda Anthony Matre iz Chicaga je v svojem poročilu na prvi seji omenil, da spada v Ameriki v tretji red sv. Franciška okrog 30,000 duhovnikov, 100,000 žensk in nad en milijon moških (lajikov).

Sv. maša na jubilejni razstavi.

Philadelphia, Pa., 4. oktobra. — Kakor znano, se vrši v našem mestu že več mesecev jubilejna razstava povodom 150-letnice proglašenja ameriške neodvisnosti. Včeraj so imeli katoličani svoj veliki dan s tem, da se je v ogromnem stadiju vršila pontifikalna sv. maša v zahvalo večnemu Bogu, da uživa naša domovina že 150 let neodvisnost. Sv. mašo je daroval kardinal Dougherty ob asistenci mnogih drugih cerkvenih prelatov in duhovščine. Take velike cerkvene slavnosti še ne pomnijo v nobenem drugem mestu na iztoku; računava se namreč, da se je te sv. maše udeležilo približno pol milijona vernikov. V veliki paradi do razstavišča so korakala razna cerkvena in katoliška društva, in sicer je bilo 32 oseb v eni vrsti. Slovesno pridigo je imel Rt. Rev. Jos. A. Whitaker.

Zopetna povodenj v Sloveniji.

V noči od 27. na 28. septembra je povodenj v Sloveniji prizadela zopet ogromno škodo. Več o tem poročamo prihodnjic.

ZAHVALA IN PRIZNANJE

Ako naša Jednota komu dolguje priznanje in zahvalo, jo dolguje prav gotovo našim fantom, oziroma članom K. S. K. Jednote zogometne lige.

Kdor je bil navzoč predzadnjo nedeljo, dne 3. oktobra pri zogometni igri v Collinwoodu, ta ne bo kmalu pozabil, kar je videl na lastne oči. In kdor zna ceniti vrednost nastopa agilnih fantov, ki so se žrtvovali za minule dve igre, namreč ena v Bridgeport, O., dne 6. septembra in druga v Collinwoodu, ta mora priznati, da je bilo to največje reklamno delo storjeno za našo Jednoto od strani naše mladine, odkar obstoji naša organizacija.

Ne smemo tega kar tako prezreti, kakor da bi bila vse to le malenkostna zabava; treba je to vpoštovati s požrtvovalnega stališča, kar so doprinesli naši pogumni fantje in nekateri oženjeni možaki. To je junako delo, zvezano z velikimi stroški in naporji; to znači zamudo delavnega časa, pa tudi trošenje lastnega denarja.

Rekel sem že, da tudi ne smemo misliti, da je bila to kaka šala, pač pa, da je bil to namen koristiti K. S. K. Jednoti in članstvu, kar je bilo tudi k sreči doseženo.

Ko je bilo dne 3. oktobra v Collinwoodu zbranih okrog 1000 gledalcev pri tekmovalni igri (z mladino vred), so vsi ti hoteli vedeti, kdo so oni igralci, ki se tako mojstrsko ženejo za prvenstvo in zmago. Povedano je bilo občinstvu, da so to naši sobratje iz Waukegana, Ill., in sobratje iz Collinwooda, kar so tudi imena na njih uniformah značila. Videli smo, kako je bila vsa ta velika ljudska masa živo zavzeta za te igralce; kako so sočustvovali z enimi in drugimi za zmago; kakšno veselje je bilo nad vsako dobljeno igro; priznanje je veljalo vsakemu igralcu posebej. Vsa bi bil rad pomagal zmagati vsakega igralcu; vse je bilo tako oživljeno in navdušeno, da kaj takega med Slovenci ob tako obilni udeležbi pri zogometni igri še nismo videli.

Vse to so nam prinesli naši mladi junaki iz države Illinois, iz mesta Waukegana in North Chicago. Prihiti so k nam pod imenom člani in žogarji K. S. K. Jednote; prišli so kot pravi gentlemani in kot pravi ameriški-slovenski sinovi. Bili so veselih obrazov, čvrstih lic in polni bratskega duha. Z veseljem smo jih sprejeli. Le žal, da čas, ko smo bili skupaj je bil vse prekratek; toda delo, katero ste dovršili tukaj je bilo veliko. Mi smo veliko dolžni. Mi jih ne bomo nikdar pozabili. K. S. K. Jednota je dolžna zahvalo in priznanje svojim zogometnim klubom za njihove požrtvovalne nastope, osobito Waukegančanom, Bridgeportčanom in Collinwoodčanom. To je bilo več, kakor bi smeli od njih pričakovati, kajti njih delo je bilo težko in požrtvovalno.

Radi tega izrekam vsem tem junakom in zavednim mladincem v imenu naše matere K. S. K. Jednote najprisrčnejšo zahvalo in vam obljubujem, da

FARMAR JE NJENO TRUPLO ZATEM OBESIL.

Wooster, O., 7. oktobra. — Kujanja velika porota je danes spoznala 59-letnega farmarja Charles Hahn-a krivim umora svoje žene, katero so našli obešeno v hlevu na njegovi farmi v Orrville.

Hahn se izgovarja, da je njegova soproga izvršila samomor, kar pa ni resnica. Mrliški oglednik je namreč pri raztelesenju dognal, da ima pokojnica prebito črepinjo in da se je moral vdarec izvršiti s kladivom.

Pri zanimivi obravnavi so vsi trije Hahnovi otroci, stari 8, 9 in 10 let pripovedovali, da sta se oče in mati že pred par tedni hudo skregala. Tedaj je hotel oče vreči mater pod stopnicah, nakar so otroci odšli v šolo.

Hahnovo obnašanje in pripovedovanje je zelo hladnokrvno in čudno. Pravi, da je na dan tragedije najprvo odpravil otroke v šolo, zatem je pa šel lovit ribe. Vrnivši se domov ni nikjer videl svoje žene, nakar se je podal v mesto kupovat živila za drugi dan. Domov se je vrnil tekoma ene ure, pa tudi tedaj ni bilo žene v hiši; kmalu zatem jo je pa našel obešeno v hlevu. Hahn ni hotel prezezditi vrvi, na kateri je visela njegova žena, ampak je pozval koronerja za pričo, da je žena obešena.

Policija ima dosedaj že dosti obtoževalnih dokazov, da gre tu za umor, ne pa za samomor. Tudi zadnji dan se je Hahn sprl s svojo ženo, ko so otroci odšli v šolo. Kot glavni dokaz umora služi oblastem težko kladivo, katero so našli v bližini hleva. Kladivo je okrvavljeno in na ročaju se nahajajo trije lasje umorjene farmarjeve žene.

bo Jednota kot taka tudi skušala iti vam v teh idejah in dolih v gmotno pomoč. Hvala tudi vrli Mladinski godbi "Slovenski Dom" v Collinwoodu, ki je pri zogometni igri brezplačno nastopila, oziroma svirala; hvala tudi bratoma Resnick, ki sta pri banketu v Slovenskem Domu zastoj igrala v počast našim vrlim žogarjem.

K sklepu opozarjam še vsa ostala cenjena društva, da naj se zavzamejo za ustanovitev takih klubov povsod. To naj bo sedaj naše najprvo delo in naloga. Take športne in zabavne klube potrebujemo povsod in vedno, v poletnem in tudi v zimskem času; oni nam bodo prirejali svoje igre, nastope ter zabave, mi jih bomo radi podpirali.

Pričakujemo, da bodo naši fantje in mlajši moške drugo leto pohiteli iz naselbine v naselbino in se skušali v športnih igrah drug z drugim; poleti na prostem, pozimi pa v dvoranah; to je moda današnjih dni; pri tem bomo imeli vsi užitek in zabavo.

Se enkrat vam torej hvala in priznanje!

A. Grđina, glav. predsednik.

Vsak član ali članica naj pridobi enega novega člana!

UMORIL SVOJO SOPROGO

FARMAR JE NJENO TRUPLO ZATEM OBESIL.

Wooster, O., 7. oktobra. — Kujanja velika porota je danes spoznala 59-letnega farmarja Charles Hahn-a krivim umora svoje žene, katero so našli obešeno v hlevu na njegovi farmi v Orrville.

Hahn se izgovarja, da je njegova soproga izvršila samomor, kar pa ni resnica. Mrliški oglednik je namreč pri raztelesenju dognal, da ima pokojnica prebito črepinjo in da se je moral vdarec izvršiti s kladivom.

Pri zanimivi obravnavi so vsi trije Hahnovi otroci, stari 8, 9 in 10 let pripovedovali, da sta se oče in mati že pred par tedni hudo skregala. Tedaj je hotel oče vreči mater pod stopnicah, nakar so otroci odšli v šolo.

Hahnovo obnašanje in pripovedovanje je zelo hladnokrvno in čudno. Pravi, da je na dan tragedije najprvo odpravil otroke v šolo, zatem je pa šel lovit ribe. Vrnivši se domov ni nikjer videl svoje žene, nakar se je podal v mesto kupovat živila za drugi dan. Domov se je vrnil tekoma ene ure, pa tudi tedaj ni bilo žene v hiši; kmalu zatem jo je pa našel obešeno v hlevu. Hahn ni hotel prezezditi vrvi, na kateri je visela njegova žena, ampak je pozval koronerja za pričo, da je žena obešena.

Policija ima dosedaj že dosti obtoževalnih dokazov, da gre tu za umor, ne pa za samomor. Tudi zadnji dan se je Hahn sprl s svojo ženo, ko so otroci odšli v šolo. Kot glavni dokaz umora služi oblastem težko kladivo, katero so našli v bližini hleva. Kladivo je okrvavljeno in na ročaju se nahajajo trije lasje umorjene farmarjeve žene.

bo Jednota kot taka tudi skušala iti vam v teh idejah in dolih v gmotno pomoč. Hvala tudi vrli Mladinski godbi "Slovenski Dom" v Collinwoodu, ki je pri zogometni igri brezplačno nastopila, oziroma svirala; hvala tudi bratoma Resnick, ki sta pri banketu v Slovenskem Domu zastoj igrala v počast našim vrlim žogarjem.

K sklepu opozarjam še vsa ostala cenjena društva, da naj se zavzamejo za ustanovitev takih klubov povsod. To naj bo sedaj naše najprvo delo in naloga. Take športne in zabavne klube potrebujemo povsod in vedno, v poletnem in tudi v zimskem času; oni nam bodo prirejali svoje igre, nastope ter zabave, mi jih bomo radi podpirali.

Pričakujemo, da bodo naši fantje in mlajši moške drugo leto pohiteli iz naselbine v naselbino in se skušali v športnih igrah drug z drugim; poleti na prostem, pozimi pa v dvoranah; to je moda današnjih dni; pri tem bomo imeli vsi užitek in zabavo.

Se enkrat vam torej hvala in priznanje!

A. Grđina, glav. predsednik.

Vsak član ali članica naj pridobi enega novega člana!

OBJAVA

VSEM ČLANOM A. J. Z. IN OSTALIM JUGOSLOVANOM V MINNESOTI

Na izredni seji glavnega izvrševalnega in centralnega odbora Ameriške Jugoslovanske Zveze v Minnesoti, ki se je vršila v Evelethu dne 26. septembra, 1926 je bilo tudi sklenjeno, da se takoj prične s popisovanjem jugoslovanskega ljudstva v Minnesoti, in sicer iz sledečih razlogov:

1. Ker do danes še ne vemo pravega števila jugoslovanskega ljudstva v Minnesoti, kajti veliko je bilo Slovencev in ostalih Jugoslovancev v Minnesoti, ki so se dali zapisati leta 1920, ko je vlada popisovala prebivalce, za Avstrijce, in zaradi tega se našemu narodu godi krivica.

2. Ker nam do danes še ni znano, koliko Slovencev in ostalih Jugoslovancev v Minnesoti ima volilno pravico (second paper), in koliko jih je, ki imajo prve ameriške papirje in koliko jih je, ki si še niso nabavili prvih ameriških papirjev. To moramo vedeti zato, da se zavzame takoj akcijo, da vložijo prošnjo za drugi papir vsi oni, ki še imajo prve papirje dve leti, in da se preskrbi takoj prve papirje vsem onim rojakom, ki jih še dosedaj nimajo. Naše geslo je: "Štiri leta od danes naj bi se ne našel noben Jugoslovčan v Minnesoti, ki bi ne imel ameriške volilne pravice." S tem bomo pokazali tujerodcem, da naš dobri narod je 100 procentno ameriški.

3. Ker se je že prigodilo, da so nam tu pa tam tujerodci predbacivali, da Jugoslovani niso davkoplačevalci in da služimo denar v Ameriki in ga pošiljamo v staro domovino. Jaz sem uverjen, da najmanj 98 odstotkov našega ljudstva, izvenzemski samce, so ljudje, ki imajo svoja domovja in vsled tega so davkoplačevalci in tudi graditelji naše države.

Zatorej apeliram v imenu cellega odbora Ameriške Jugoslovanske Zveze v Minnesoti, na vse rojake in rojakinje, da gre do popisovalcem našega naroda na roko s tem, da jim resnično odgovorjajo na njih vprašanja. Ako nimate volilne pravice, nikar jim ne recite, da jo imate. Tako tudi v vseh drugih slučajih. Mi bi radi dobili resnične podatke našega ljudstva v Minnesoti. Ako bi pa ne dobili resničnih podatkov, bilo bi naše naporno in trudapolno delo brez kake koristi.

Knjiga, v kateri bomo imeli popisane vse Jugoslovane v Minnesoti bo pa tudi velike koristi za nas, kakor tudi za bodočo generacijo naših potomcev. To bo nekako zrcalo, v katerem se bomo videli kaksi smo v resnici. Tega zrcala pa naj se nihče ne boji, kajti iz njega bomo videli kako marljivo je naše ljudstvo. Kakor hitro mladenič stopi v zakon, si takoj preskrbi svoj dom. Trdo dela in pošteno izreja svojo družino. Reči moram, da ni ga bolj poštenega naroda na svetu, kot naš slovenski narod. Zatorej pa naj se tudi nikdo ne sramuje očitno povedati, da je sin slovenske matere.

John Movern, tajnik.

Društvena naznanila in dopisi

Vabilo na sejo.

Clani in članice društva sv. Cirila in Metoda, št. 191 v Nottinghamu (Cleveland) so uljudno vabljeni, da se udeležijo prihodnje redne mesečne seje v sredo, dne 13. oktobra v navadnih zborovalnih prostorih.

Kakor že zadnjič v "Glasilu" objubljeni, se bom te seje tudi jaz udeležil, da poročam o glavnih sklepih in točkah minule konvencije in da se po daljšem presledku zopet enkrat na seji skupaj snidemo. Z menoj pride na sejo tudi urednik "Glasila."

A. Grdina, glav. predsednik.

Vabilo na sejo.

Članom društva sv. Roka, št. 15, Pittsburgh, Pa., se uradno naznanja, da se vsi gotovo udeležite prihodnje mesečne seje, vršče se tretjo nedeljo v oktobru (17. t. m.), ker bo več važnih zadev za rešiti v korist društva in naše Jednote.

S sobratskim pozdravom,

V. Besal, tajnik.

Društvo Marije Pomagaj, št. 78, Chicago, Ill.

Vse članice našega društva se še enkrat opozarja na redno sejo, ki se vrši v nedeljo, 17. oktobra, točno ob drugi uri popoldne, v navadnem prostoru. Neko zelo nujno točko imamo za rešiti, zato je naj nobena ne izostane.

Sosestrski pozdrav,

Julia Gottlieb, tajnica.

VABILO

na jesensko veselico, ki jo priredi

društvo Marije Pomagaj, št. 78, Chicago, Ill., v nedeljo 17. oktobra, 1926, v šolski dvorani, W. 22nd in Lincoln St. Začetek ob 6. uri zvečer. Igral bo izvrsten orkester.

Prav uljudno vabimo vse članice in članice naše Jednote, kakor tudi ostalo slovensko občinstvo v Chicagu in okolici, na to našo prireditev. Odbor je pridno na delu, da bo zabava v vsakem oziru prvovrstna.

Na svidenje vam kliče

Odbor.

NAZNANILO IN VABILO

V nedeljo, dne 17. oktobra priredi naše društvo Marije Pomagaj št. 79 v Waukeganu, Ill., veselico z igro in sicer v korist nove farne šole. Zato tem potom uljudno vabimo vse naše članice in članice, kakor tudi druge rojake in rojakinje, da se te veselice gotovo vsi udeležijo, ker gre za dober in plemenit namen. Začetek veselice bo ob 7:30 zvečer; vstopnina 50 centov za odrasle in 15 centov za otroke. Igral bo naš cerkveni orkester. Torej na svidenje prihodnje nedeljo zvečer v Fr. Svetetovi dvorani!

S sobratskim pozdravom,

Ignacij Grom, tajnik.

VABILO

na veliko sjajno zabavo s plesom,

koju priredjuje Hrvatsko podporno društvo sv. Mihalja, br. 163 K. S. K. Jednote, Pittsburgh, Pa., u sobotu, dne 16. listopada (oktobra), u Hrvatskoj crkvenoj dvorani Millvale, Pa. Zabava počima točno 7:30 navečer. Svirati će dobro poznata godba (orkestra) Golobić.

Uzto pozivamo sve brate i sestre Hrvate, Slovence i Srbe, da nas ove naše prve jesenske zabave posjete u što većem broju, da postignemo do što većeg uspjeha; uzto kličem: Svi nam dobro došli! Na veselje svidenje! Ulaznina po osobi za mušarce in gospodje 25 centi. Za dobro podvorbu dobre kapljice i zalagaja bude jamčil pripravljajni odbor.

Opomena: Dalje molim sve članice in članice imenovanog društva, da bi svaki po nešto donesli (hrane ili pića) na ovu zabavu. Biti ćete veoma pohvaljeni u ime društva, a društvu dojde veliko uspjeha; svaki najmanji dar dobro došel. A ujedno to sve nama svima šteta nas ima ovima Mihaljovima.

Dalje molim sve odbornike izvršujuće društva i odbor pripravnega delovanja (bala), i koji budu delali na balu, da pripisju pravočasno u dvoranu na svojo poselj; a ne kod je nekotjih navada, ki bi morali biti prvi, so zadnji; tako nema sloge, ni uspeha.

A po opomenja mi opozorujem cjenjeno članstvo da ne zaborave ove prve zabave, da se malo upoznajo i porazgovorimo. Braćo i sestre, ako sam još kaj zaboravil o zabavi, morate se sami nešto dosjetiti i domisliti. Članom na putni listi i onim, koji niste bili na sjednici 10. oktobra kličem: Sjetite se svoje dužnosti kaj kojega spada.

Uz bratski pozdrav,

Matt Brozović, tajnik.

VABILO

na prvo letno veselico, ki jo priredi mlada dekleta društva Marije Čistega Spočetja, št. 80, K. S. K. Jednote v South Chicagu, Ill., v nedeljo dne 17. oktobra v cerkveni dvorani sv. Jurija na 96th St. in Ewing Ave. v korist društvene blagajne.

Ker je to prva veselica te vrste, da jo priredi naša mlada dekleta, zato je vabljeno vse cenjeno občinstvo iz naselbine k obilni udeležbi. Pripeljite s seboj vaše znanke in prijatelje. Zabava bo vsakovrstna in najboljša okrepčila bodo cenjenim gostom na razpolago.

K obilni udeležbi vas vabi,

Pripravljajni odbor.

Iz urada društva Marije Pomagaj, št. 164, Eveleth, Minn. Naznanjam vsem članicam našega društva, da se bo vršila naša redna društvena seja od sedaj naprej vsako TRETJO nedeljo v mesecu ob pol štirih popoldne.

Vse članice prosim, da se udeležijo vsake seje, in da bi se ena ali druga bolj zanimala, da bi naše društvo še bolj napredovalo. Opominjam vas tudi, da je bilo sklenjeno meseca januarja, da mora plačati vsaka v mesecu oktobru 50 centov posebne naklade v korist naše blagajne. Prihodnja se ja se vrši torej dne 17. oktobra ob 3:30 popoldne.

S sosestrskim pozdravom,

Theresa Krail, tajnica.

VABILO NA VESELICO

Iz urada društva Marije Pomagaj, št. 190, Denver, Colo. Vsem cenjenim članicam kakor tudi drugemu občinstvu se naznanja, da bomo imele plesno veselico, in sicer v proslavo dvestletnice obstanka našega društva, vršče se v soboto zvečer, dne 16. oktobra točno ob osmi uri v Domu slovenskih društev na Washington St.

Torej prosim v imenu društvenega odbora vse članice, da se te prireditve gotovo udeležijo; vabljeni ste sploh vsi prijatelji zabave in veselja; v enakem slučaju vam naklonjenost rade volje povrnemo.

S sosestrskim pozdravom,

Ana Virant, predsednica.

Društvo sv. Ane, št. 208, Butte, Mont.

S tem prosim vse članice našega društva, da se v polnem številu udeležijo prihodnje mesečne seje, katera se vrši dne

20. oktobra v Holy Savior dvorani ob osmih zvečer. Na tej seji imamo za rešiti več važnih točk tikajočih se dobrobita društva in Jednote.

S sosestrskim pozdravom,

Mary Oražem, tajnica.

PRITOŽBA

Društvo Kraljica Majnika, št. 157 K. S. J., Sheboygan, Wis.

Članice društva Kraljica Majnika, št. 157 v Sheboygan, Wis., so na svoji zadnji društveni seji dne 12. septembra soglasno sklenile, da se potom "Glasila" javno pritožimo, ker zadnja konvencija ni dala več zastopstva ženskim društvom. Kakor je iz konvenčnega zapisnika razvidno, smo dobile eno 8,000 ženskih članic samo eno glavno odbornico, med tem, ko ima 10,000 moških članov 21 glavnih uradnikov. To je nepravilno! Za gotovo smo pričakovale, da bo ta konvencija nagradila marljiva naša ženska društva ter jim dala večje zastopstvo v glavnem odboru; posebno še, ker nam je naš glavni predsednik sobrat Anton Grdina pred konvencijo objubil, da bomo in moramo dobiti vsaj tri (3) članice v glavni odbor. Resnično smo razočarane, da se nas je prezrlo in ostalo po starem. Tudi drugi razni predlogi, ki bi bili v korist ženskim društvom, so bili zavrnjeni kakor poroča konvenčni zapisnik.

Sedaj razumemo, zakaj so se drugorodne ženske ločile od skupnih Jednot in si ustanovile svoje lastne ženske Jednote ali organizacije, ako se je iste tako vpoštevalo kakor nas. Mi se ne oziramo na osebnosti društev; zahtevamo pa odločno še sedaj, da se na prihodnji konvenciji boljše vpošteva ženska društva in da dobimo svoje pravice, da bomo lahko z veseljem in navdušenostjo delovali za načela in principe naše slavne K. S. K. Jednote.

Mary Godez, tajnica. Za društvo Kraljica Majnika, št. 157:

Mary Turk, predsednica, Mary Dodez, tajnica, Rose Carek, blagajnica. (Dr. pečat) V Sheboyganu, Wis., dne 19. septembra, 1926.

Calumet, Mich. — Le redki so dopisi iz našega bakrenega okraja, pa tudi danes prihajam samo z žalostnimi novicami, namreč kar o dveh pogrebih, ki sta se vršila iz tukajšnje slovenske cerkve sv. Jožefa.

Prvi je bil Margarete Sterbenz, ki je umrla dne 30. septembra v Flint, Mich. Njeno truplo so spremili iz Flinta na Calumet njen splošno spoštovani soprog Joseph Sterbenz in vseh pet otrok te družine. Najstarejši sin George L. je pianist v Roseland State Theater in Stanley R. tudi pianist v Northshote Theater, oba v Chicagu, Ill.; hčerke Mary L. C. je organistinja v Ritz Theater v Flint, Mich., Margaret, omožena Travis v Flint, Mich., tudi glasbenica, in najmlajša hči Elizabeth L. D., dijakinja na glasbenem kolegiju v Chicagu; torej so vsi otroci Sterbenzeve družine izučeni glasbeniki.

Pokojnica je bila članica društva sv. Petra, št. 30, K. S. K. Jednote, katerega članstvo jo je sprejelo k zadnjemu počitku. Drugi pogreb je bil Antona Žagar, ki je po dolgi boleznii vsled vodenice umrl tudi dne 30. septembra v starosti 65 let. Rojen je bil v vasi Podlug pri Črnomlju; v Ameriki je bival nad 40 let in tukaj zapuša soprogo in tri odrasle otroke. Bil je član društva sv. Družine, katero ga je sprejelo k zadnjemu počitku. Naj oba pokojnika počivata v miru; prizadetim pa izražamo naše globoko sožalje.

J. R. S.

Joliet, Ill. — V št. 40 "Glasila K. S. K. Jednote," piše eden izmed bivših delegatov

zadnje konvencije in s tem vspodbuja in navdušuje vsa centralna društva za napovedne vrste vojne proti vsem društvom, katera ne spadajo v centralizacijo. Dopolnik piše: "Centralisti, takoj na delo. V boj, v boj, za pravico!"

Pozabil je pa povedati, kaj je vzrok te vojne napovedi? Ako zares pride do izbruha te vojne, potem bodo tudi tista društva, katera ne spadajo v centralizacijo primorana mobilizirati svojo armado magari iz samih črnovojnikov. Jaz sam, kot star veterani, pa sem pripravljen stopiti prostovoljno na bojno polje v obrambno defenzivo, četudi z leseno sabljo; boj je prepovedan, obramba pa ne. Upam pa to, da se bo ta vojna končala brez krvoprelitja.

Joseph Panian, član dr. Vitez sv. Jurja, št. 3, K. S. K. Jednote, Joliet, Ill.

Novice iz Springfield, Ill. CERKVENE Pobožnosti IN SVETNE VESELICE

Kip Male Cvetke. — Pred zadnji petek zvečer smo imeli slovesen sklep devetdnevne pobožnosti k časti Sv. Terezije, Male Cvetke. Dobrotniki, ki ne spadajo k naši župniji, so nam darovali lepi kip ali soho Sv. Terezije, Male Cvetke. Kip je blagoslovil naš domači g. župnik Mažir, ki je isti večer vodil pobožnost. Kip stoji na evangelijski strani glavnega oltarja tako, da verniki lahko vidijo podobo Male Cvetke iz vsakega prostora. Osobito je ta prostor pripraven za naše šolarje, ki z veliko vneto ljubijo to mlado in mogočno svetnico. Obenem s sklepom devetdnevniče je bila spojena "Sveta Ura" z javnim čiščenjem evharističnega Kralja, izpostavljenega v Najsvetejšem zakramentu oltarja. Vreme je bilo skrajno neugodno, kakor sploh zadnjih štirinajst dni. Kljub temu se je zbrala množica vernikov že dolgo pred početkom svetih obredov. Mnogo šolskih deklet je bilo belo oblečenih z vencii svežih rož na glavi. Šestnajst mašnih strežnikov je klečalo in streglo pri oltarju, ki je bil okrašen s cveticami, mnogimi svečami ter električnimi lučkami. C. g. Mažir je podal življenjepis Sv. Terezije, Male Cvetke, ter navedel vrsto čudežev, ki so se na priprošnje Male Cvetke zgodili. Po govoru smo na glas molili litanije Male Cvetke ter ob koncu sprejeli blagoslov z Najsvetejšim.

Med devetdnevnicjo in osobito pri sklepu smo klicali Sv. Terezijo na pomoč, da bi nam izprosila močnejšo in globokjšo vero v Jezusa Kristusa, pričujočega v Sveti hostiji, da bi se naši nesrečni bratje Slovenci in drugi Slovani povrnili v cerkev ter se z nami vred zatekli k Jezusu, evharističnemu Kralju, viru vse sreče, časne in večne. Obenem smo se pa tudi zatekli k Mali Cvetki, ti mogočni priprošnjici, da bi vzbudila v srcih naših ljudi pravega duha krščanske požrtvovalnosti, da bi vsi redno prispevali k cerkvi in šoli, osobito v odplačo cerkvenega dolga. Prepričani smo, da bo ljubi Bog na priprošnje Male Cvetke, naše molitve uslišal.

Te vrste pišemo iz hvalečnosti do Male Cvetke, ki nam je uslišala že mnogo naših prošenj. Naš namen je, da bi tudi čitatelji svoja srca napolnili z globokim zaupanjem v to mogočno priprošnjico ter jo začeli častiti in na pomoč zvati v duševnih in telesnih potrebah.

Sveta Terezija, Mala Cvetka, prosi za nas!

Praznik Sv. Frančiška. Na dan Sv. Frančiška je daroval naš g. župnik Frančišek Mažir peto sv. mašo v zahvalo. Praznoval je isti dan svoj imendan. Šolski otroci in verniki so prisostvovali sv. daritvi ter molili za svojega dušnega pastirja. G. župnik je dovolil učencem šole prosti dan, kar so šolarji z

veseljem sprejeli.

Priprave za misijon. Kar nam je v naših človeških močeh, vse hočemo storiti, da bo sv. misijon, katerega bo vodil veleč. g. Vencel Šolar od 21. do 28. novembra v naši cerkvi, od Boga obdarovan z vsemi milostmi, za katere prosimo. Zadevo smo izročili Mali Cvetki. Njej na čast opravljamo molitve vsaki dan po sv. mašah. Verni Slovenci po vsej Ameriki in osobito še Vi, veleč. gospodje slovenski duhovniki, spominjajte se nas v Vaših molitvah in pri oltarju. Pravijo, da živi tukaj v Springfieldu okoli tritisoč Slovencev, ki so malodane vsi zabredli v nesrečno temo brezbrzičnosti in greha. Stotine jih živi v divjih zakonih, otroci nekrščeni, brez vsake verske vzgoje, huje od poganov. Mnogo Slovencev umrje nagle in neprevidevne smrti. Kakšna bo večnost takih nesrečnih žrtev, ki so postali rop brezverske propagande. Sadove že vidimo dan na dan na odraslih in celo neodrasihih otrocih teh bogatajnikov. Surovost in neotesanost te mladine presega strašni vzgled njih starišev učiteljev. "Molimo, molimo," tako so nas to poletje učili in nam na srca polagali svetniški škof Gnidovec ob njihovem obisku naše naselbine. Vse drugo naše delo bo ostalo nevspešno, ako ne obnovimo v nas duha molitve starih, pobožnih Slovencev. Dokler je slovenski rod molil, ni bilo odpada od vere, ni bilo slišati, še manj pa čitati sramotjenja svete vere ali cerkve Kristusove. Duha molitve pa zadobimo le pri taberna-keljni. Celo apostoli so se zatekli k Jezusu ter ga naprosili, da bi jih naučil moliti.

Seveda molitvenik in rožni venec v eni roki, v drugi pa protiverski, umazani časnik in list, to ne pojde. Slovenec, vprašaj se resno: "Kaj želim, da mi moji mili in dragi položijo na prsi in mi dajo v roke, ko bom težal na parah, sveti rožni venec in podobico mojega krstnega patrona ali pa "Proletarca" in "Prosveto"? Sv. Peter Zlatoust pravi: "Ako se želiš veseliti s Kristusom, se ne moreš šaliti s hudičem."

Svetne zabave. Minuli terek zvečer je imel vedno veselico v naši dvorani Slovenija naš dekliški klub. Mladina je imela dosti poštenega veselja. Fantje in dekleta so se vzgledno obnašali. Serletičev petkomadni orkester je izborni igral, tako da je dekliški klub še isti večer že med zabavo sklenil prirediti v terek, dne 26. oktobra zvečer veliko "Halloweensko" veselico z godbo in maskeradnim plesom. Dobitki za najlepše maske se bodo dajali po "grand marchu". Šest članov Serletičevega orkestra bo ta večer igralo plesalce. Vstopnina bo, kakor navadno, pol dolarja.

Naši bratje Slovaki pa bodo imeli svojo "Slovensko zabavo" s "Sv. Mihaela hostino" že to soboto zvečer, dne 16. oktobra. Fina večerja se bo pričela servirati ob pol sedmih. Po večerji bo prosta zabava s plesom ob slovaško-narodni godbi. Vstopnina bo za večerjo in vso zabavo en dolar za osebo. Vsi Slovenci ste vljudno povabljeni.

Vse te zabave se seveda vrše v naši cerkveni dvorani "Slovenija".

Vreme. Vreme je pač bilo zelo nestalno zadnjih štirinajst dni. Ena ploha za drugo se je vlivala in povzročevala mnogo škode v vrtil in na poljih. Tudi v kletah smo imeli dosti vode in blata, ker kanali niso mogli odnašati deževnih nalivov.

Splošni povodnji naše mesto ni izpostavljeno, ker nimamo velike reke blizu. Upajmo pa tudi, da namlju bi Bog prizanesel druge šibe.

Poročevalec.

Peter: "To vam pa rečem — verjemite meni, ki sem izkušen mož: čuvajte se zdravnikov!"

Pavel: "Zakaj?"

Peter: "Meni verjemite: že marsikdo je zdravniku le enkrat jezik pokazal, pa je moral iti pod zemljo."

Gost: "Slišite — krčmar — v tem pivu plava muha."

Krčmar: "Verjemite — jaz bi tudi rad plaval v tem pivu, tako je dobro."

Dijak Miško pridrvi ves poten in zasopel na kolodvor, ravno ko je vlak odšel.

Portir mu zakliče dobrodušno: "Le počasi — tudi počasi boste vlak zamudili."

Katehet (v dekliški šoli): "Gospodična Olga — kaj veže ljudi in jih drži pokonci v vseh bojih življenja?"

Olga: "Modrc!"

Studentka: "Ze več let imam svoj dnevnik in zapišem vanj vse, kar je vredno, da si zapomnim. Ali spisujete vi tudi dnevnik?"

Student: "Ne! Kar je treba, da si zapomnim, to si vse zapiše natakari."

"Včasih so ženske bolj trdne kakor moški. Neverjetne bolečine znajo prenašati."

"Ali ste zdravnik?"

"Ne, čevljar, ali jaz vem, kako ozke čevlje nosijo nekatere ženske."

"Dovolite gospod, da vam želim srečno in veselo novo leto!"

"Ali ste znoreli? Zdaj smo vendar v juliju!"

"Vem, da smo v juliju. A ker nimam nič denarja, sem prišel prosit vsaj za majhno predplačilo na novoletno darilo."

Gospodar: "Nadležni ste,

kakor podrepna muha. Ze desetkrat sem vam rekel, da ne bom nič kupil. Spravite se naprej, če ne pokličem hlapca."

Krošnjar: "Prosim, bodite tako prijazni — morda bo hlapec kaj kupil."

Vse vesti in novice v časopi-sih niso tako črne kakor so ti-skane.

Sosedje naj vedno skušajo kako stvar tako izvršiti kakor sami pričakujejo, da bi bila izvršena.

Če hoče popotnik dospeti do cilja, ne sme doma pozabiti kompasa in zemljevida.

Nočni čuvaji, ki običajno smrtijo v spanju, nimajo nikjer stalne službe.

Ne brigaj se za napake svojega bližnjega, pač pa imej v mislih svoje lastne slabe ravade.

Hinavec je podoben osebi, ki živemu človeku meče blato v obraz, ob smrti mu pa polaga venec na krsto.

"Neprekosno zdravilo."

Gotova je stvar, da se lahko zanesete na zdravilo, ki je v rabi že celih 45 let. To zdravilo je Severov balzam zoper kašelj, katerega lahko dobite v vsaki lekarni za 25 ali 50 centov. Ta balzam ustavi kašelj, če so že vsa druga zdravila odpovedala.

Mr. A. Kunc v Hemlock, Ohio, piše: "Ko ni že nobeno zdravilo (niti zdravnikovo) več pomagalo ustaviti kašelj moji hčeri, sem kupil Severov balzam zoper kašelj, pa ji je takoj odleglo. To je v resnici neprekosno zdravilo zoper kašelj." Severove tablete zoper prehlad takoj prhlad preženejo. Cena 30 centov v lekarnah. W. F. Severa Co., Sedar Rapids, Iowa.

(Adv.)

ZAHVALA.

Tega nezadostnega sredstva se poslužujemo, da bi vsaj na skromen način izrazili svojo srčno hvalečnost vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem za sožalje, tolažbo, postrežbo in pomoč za časa smrti nepozabne nam matere

Marije Bombach

Prisrčna hvala za vence, katere so poslali farani župnije Presvete Sreča Jezusovega, Barberton, O.; Društvo Marije Magdalene št. 162, K. S. K. J.; Društvo Sv. Neže K. of O.; Central File Girls, Union Trust Co.; Doherty Fraternity; Lawrence Bombach in družina; Mrs. Theresa Zakarišek in družina; Mr. in Mrs. Frank Gabrenja; Mr. Anton Grdina družina; Mrs. Helena Mally in družina; Mrs. Mary Grdina; Mr. in Mrs. Frank Jakšič; Mr. in Mrs. J. J. Grdina; Mr. in Mrs. Ed. Kalish; Mr. in Mrs. O. C. Kollic; Mr. Robert Bergeren; Mr. Horace Miller; Mr. John Yegello.

V posebno sveto dolžnost si steletno zahvalili se za naročene pete sv. miše, za katere so darovali za večni pokoj blage naše matere: Father J. J. Oman, Father Albin Moder, Father John Farrell. Za naročene pete Sv. maše se zahvaljujemo tudi faranom župnije Presv. Sreča, članicam Oltarnega Društva Kršč. Mater, Društvo kornih pevk, Barberton, O.; društvu Kolumbovih Vitozov, Barberton, O.; Dr. in Mrs. J. M. Seliskar; Dr. in Mrs. James Mally; Miss Ursula Zakarišek; Mr. in Mrs. Frank Suhadolnik; Mr. in Mrs. Anton Krainz; Mr. in Mrs. Jernej Gerbec in družina; Mr. in Mrs. Frank Reg; Mrs. Anna Mužik in družina; Mr. in Mrs. Jernej Knaus; Mr. in Mrs. Frank Cullitan; Mr. John Gerbec; Mrs. N. N. Petkovišek; Mr. Stan Mahnič.

Bog plačaji tudi vsem številnim darovalcem za tihc sv. maše. Zahvalo bi radi izrekli tudi uradnicam društva Marije Magdalene K. S. K. J. in družini Sv. Neže K. of O. za krasen sprevid; ter Mr. in Mrs. Jos. Svetetu, Mr. in Mrs. Urbanu, Mr. in Mrs. Cernetu, Mr. in Mrs. Suhadolnik, in Mrs. Ani Mužik za avtomobile s katerimi so bili za pogrebnice.

Slednjic dolgujemo zahvalo pogrebnikom Mr. Anton Grdina ml. za njegovo vnestransko pomoč v času žalosti in izgube.

Bog plačaj vsem. Vse pa lepo prosimo, dajte se naše nena-domestljive matere vsaj še nekoliko časa spominjati v molitvah, da bo ljubi Bog milostljiv njeni duši, ako ji je bilo odločeno trpeti še nekaj časa v vich.

Gospod, daj ji večni mir in pokoj, in večna luč naj ji sveti.

Naj v miru počiva!

Zahalojci sinovi in hčere: REV. ANTHONY BOMBACH, LOUIS, IGNATIUS, EDWARD, MARIE, FRANCES, MOLLIE. Cleveland, Ohio, 8. oktobra, 1926.

V spomin pok. Matt Jermanu. NJEGOVA ZADNJA POT. Pueblo, Colo. Dolgost življenja našega je kratka. Kaj znanec že zasula je lopata. Odrpta noč in dan so groba vrata. Al' dneva ne pove nobena prarka. Pred smrtjo ne obvarje koža gladka. Od nje nas ne odkup'jo kupi zlata. Ne odpodi od nas življenja tata veselja hrup, ne pevcev pesem sladka. Naj zmisli, kdor slepoto ljubi sveta. In od veselja do veselja leta. Da smrtna žetev vsak dan bolj dozori. Zna bit, da kdor sedaj vesel prepeva. V mrtvaškem prtu nam pred koncem dneva molče trobental bo: Memento mori! (Prešern)

"Umr! je mož. Ne. Ni umrl. Oči je časne le zaprl..."

Kakor sanje, ki bi jih sanjal o čarobnih pravljicah iz "Tisoč in ena noč", ali pa da se prebudim iz dolgega spanja — vedno ga vidim pred seboj, kako se mi smehlja, kako lepo se čuje njegova pesem. Toda v hipnosti se zamislim žalostnega položaja: grozne resnice, da ga ni več med nami onega, ki smo ga vsi ljubili. Matija Jerman nas je zapustil za večno, odšel je na povelje vsemogočnega Boga v neskončno večnost, kamor mu bomo sledili tudi mi.

Kot blisk se je raznesla žalostna novica dne 24. sept. ob 5. uri popoldne, da se je ločil od nas za vedno nam dragi prijatelj Matija Jerman. Dasi smo vedeli, da je v največji nevarnosti, toda smo se vedno tolažili, da bo jeklena narava našega Matije premagala kruto bolezen, ter da se k nam zopet povrne zdrav.

Oh, in namesto tega pa kruta novica: Matije Jermana ni več, odšel je, umrl je. Oj ti kruta usoda življenja, kako hudo si ti kaznovala našo naselbino, slovensko Pueblo! Ni je bilo zabave, da ni bilo zraven Matije Jermana ali pa njegovih učencev. Kadarkoli si ga poklical, vedno je bil nam na razpolago najsibo v veselju ali žalosti, vedno je imel veselo besedo za tebe. Sedaj pa naenkrat tak strahovit udarec: Ni ga več med živimi!

Kaj je bil pokojni Matija za Pueblo in sploh za slovenski živelj v Ameriki, ve samo oni, ki je poznal vrline in zmožnosti tega velikega Slovenca. Zato pa nam ob tej priliki krvave naša srca tem bolj, ker vemo, da Matija Jerman je nenadomestljiv. Toda smrt ne izbira. Bog je nam poslal preizkušnjo, ali smo dovolj močni, da prebojimo strašni udarec? Da, preboleli ga bomo in ga moramo. Zakaj? Zato, ker je umrl mož, ne, ni umrl, oči le časne je zaprl. Da, umrl je Matija Jerman, njegova oseba je mrtva za nas; toda ostal pa je med nami njegov nauk; njegov duh je med nami, ki se je vcepil v naša srca. Melodija njegove krasne pesmi je ostala med nami, ostala je v "Prešernu". V diki slovenskih pevskih zborov v Ameriki. In slovenski pevski zbor "Prešeren" v Pueblo bo započelo delo velikega Jermana nadaljeval kot v časten spomin na svojega nekdanjega voditelja.

Z Bogom, prijatelj Matija! Velika so bila tvoja dela za slovensko Pueblo; velika za javno življenje ameriških Slovencev. Velika za K. S. K. J. Tvoja dela bodo nas vedno spodbujala k večjemu napredku, delovali bomo po tvoji začrtani poti. Tvoje prekinjeno delo bo naša pot, po kateri bomo hodili in delali, dokler tudi nas ne pokliče vsemogočni Vladar za Teboj, v kraljestvo Gospodovo, katero je nam pripravljeno od začetka sveta.

Počivaj v miru, prijatelj Matija, v tej svobodni ameriški zemlji, katero si ljubil kot punčico v svojem očesu. Sveti naj ti večna luč nebeška, dokler se ne snidemo nad zvezdami... Ker zabit: da kdor zdaj vesel prepeva, v mrtvaškem prtu nam pred koncem dneva, molče trobental bo: Memento mori! John Germ.

Leta 1888. je prišel s svojo materjo v Ameriko in sicer v Pueblo, Colo., kjer so si ustanovili svoj dom in kjer so živeli skoro nepretrgoma, razun par let v Leadville, Colo. Oče mu je že pred leti umrl, mati pa, dasi že nad 71-letna žena, je še do kak čvrsta. In dal Bog, da bi ji ta velika izguba edinega sina ne pospešila njene smrti. Pokojnik zapušta tudi ženo in sedem otrok.

Matija Jerman je dobil svojo izobrazbo v ljudskih šolah in se kot mlad deček je kazal veliko nadarjenost do petja in glasbe. Brez vseh profesorjev se je povspel na najvišjo stopnjo, kajti bil je eden izmed najboljših godbenikov države Colorade. Vse ga je hotelo, povsod je moral biti. Bil je suženj ljudske volje. In to mu je pomagalo tudi v prerani grob. — Imel je nebroj ponudb v največja gledališča, toda vse je odklonil, ker je ljubil svoj narod v Pueblo in svoje domače ognjišče, svojo družino in svojo dobro mamico. Ostal je med nami do svoje prerane smrti.

Kako priljubljen je bil pokojnik, je pokazal njegov veličasten pogreb. Na tisoče ljudi se je zbralo ob njegovi krsti. Tu si videl vsakojake ljudi vsake narodnosti in vere. Vsa jugoslovanska društva so se udeležila pogreba ter korakala od hiše žalosti v cerkev Marije Pomagaj in od tam zopet proti pokopališču ter mu s tem skazala zadnji pozdrav.

Okrog 70 nosilcev krasnih vencev je počasi stopalo pred krsto. Milo je igrala godba žalne komade, bolj milo so doneli kot prejšnje čase, saj so veljali ti žalni komadi njemu, M. Jermanu, svojemu nekdanjemu voditelju in učitelju.

Vsa slovenska javnost v Pueblo se je udeležila pogreba, nekateri so celo zaprli trgovine, da se udeležijo pogreba svojega prijatelja.

Zalostno so donele pesmi "Prešerna" v cerkvi in na pokopališču, bolj žalostno kot kdaj poprej. Potrtega srca so stali pevci pri odprtem grobu ter mu v zadnji pozdrav peli "Jamica tiha, kotiček miru". Njemu, ki je nas vse naučil, njemu, ki je z nami nešteto krat pel iste žalostinke, njemu je veljalo to žalno petje, ki je bil dika in ustanovnik "Prešerna". In, oh, ironija življenja, in on je prvi iz "Prešerna", ki se je ločil od nas. Na stotine ljudstva, ki se je nahajalo pri gomili, je na glas jokalo, ker so ga ljubili, toda ni bilo pomoči.

V ganljivih besedah se je v imenu KSKJ. od njega, od svojega souradnika, poslovil njegov prijatelj John Germ. Mr. John Butkovich mu je pa izročil zadnji pozdrav v imenu Dr. sv. Jožefa, v imenu slov. pevskega društva "Prešeren" in sploh v imenu slovenske naselbine.

Ni nam bilo treba naštevati njegova dobra dela, kajti poznal jih je vsak pričujoč, zato pa je ljudstvo na glas jokalo. Nismo se mogli ločiti od njegove prerane gomile.

Z Bogom, prijatelj Matija! Velika so bila tvoja dela za slovensko Pueblo; velika za javno življenje ameriških Slovencev.

Hudo prizadeti Jermanovi družini pa v imenu vseh članic K. S. K. Jednote izrekam najglobokejše sožalje. Rajni sobrat nam bo vsem ostal vedno v blagem spominu. Naj mu bo lahko ameriška gruda!

Dostavek uredništva: Sobr. Germ nam je poleg gornjega dopisa, ki je žal došel za objavo v zadnji izdaji prepoznal — poslal tudi tri izrezke iz angleških puebskih lokalnih listov "Pueblo Chieftain" in "Pueblo Star Journal". Ta dva lista sta priobčila sliko pokojnika in jako lepo pisala o njem. Da ni bil samo znan godbenik, ampak tudi komponist.

Kakor znano, je pokojni Matt Jerman l. 1923, uglasbil krasno pesem "Gone". Isto smo slišali iz njegovih ust ob spremljevanju harmonike na banketu predzadnje konvencije v Clevelandu. Označena pesem je še dandanes znana osobito med Amerikanci v Coloradu in na zapadu. Dobro bi bilo, da bi se ž njo seznanilo tudi naše amer. slovenske družine.

List "Chieftain" piše, da tako velikega in sijajnega pogreba ni bilo v Pueblo že več let. Sv. mašo zadržujo je daroval Rev. Ciril Zupan ob asistenci Rev. Jos. Higginsa in Rev. Innocent Mangusa.

Ko so nesli pokojnikovo truplo iz cerkve, mu je Mr. Jeff Fitzpatrick zapel žalostinko: "Don't You Mind Those Sorrows and Those Sighs."

Zatem našteva list imena 66 nosilcev vencev, večinoma sami Slovenci in nekaj Hrvatov. Nosilci krste so bili: John Germ, John Russ, Joseph Russ, Dr. Jos. F. Snedec, Andrew Petros in George Thomas. Častno spremstvo ob krsti so delali: Joseph Pritekel, Daniel Predovich, M. J. Kochevar, Peter Culig, Mihael Rozich in John F. Starr.

K sklepu navajamo pokojniku v zadnji pozdrav zadnjo vrstico njegove pesmi "Gone": "Gone, gone, gone. — Everything is gone, — since you went away! —"

Sheboygan, Wis. — Takoj, ko se je zvedelo žalostno vest o smrti našega priljubljenega sobrata podpredsednika Matt Jermana, so odborniki in odbornice tukajšnjih društev, spadajočih h K. S. K. Jednoti sklenili, da se naj oba društva korporativno udeležita slovesne sv. maše v nedeljo 3. oktobra, katera je bila darovana po naročilu obeh društev, za mir in pokoj umrlega sobrata Jermana.

Člani in članice so se v obilnem številu udeležili sv. opravila, kar dokazuje kako globoko spoštovanje so imeli do ranjkega. Društvene zastave so bile ovite z žalnimi trakom in žalost se je brala na obrazih vseh članov in članic, ki so se v molitvi spominjali preminulega sobrata.

Vsi smo bili osupnjeni nad to tužno in nepričakovano vestjo. Neizprosna smrt pač nikomur ne prizanese.

Dovolite člani in članice društev sv. Cirila in Metoda in Kraljica Majnika, da se vam v imenu glavnega odbora zahvalim za počast in spoštovanje, katero ste skazali našemu umrlemu podpredsedniku. S tem, da ste se tako v lepem številu skupno udeležili sv. opravila za rajnim, ste pokazali, da se zavedate, da smo res pravi medsebojni sobratje in sestre.

Hudo prizadeti Jermanovi družini pa v imenu vseh članic K. S. K. Jednote izrekam najglobokejše sožalje.

Rajni sobrat nam bo vsem ostal vedno v blagem spominu. Naj mu bo lahko ameriška gruda!

Marie Prislund, tretja podpredsednica KSKJ.

ZAHVALA

Za srečnega se lahko šteje oni, ki ima dosti dobrih in zvestih prijateljev. Tega reka sem "se osobito jaz zavedala pred kratkim, ko so mi dne 26. septembra moje sosedine štetilne prijateljice priredile nenavaden sestanek (Surprise party) za moj 43. rojstni rojstni dan. V ta namen so mi

kupile tudi krasen dar, vreden \$75 in prinesle s seboj obilno okusnih jedi ter pijače kakor za kako gostijo. Vdeleženci tega družabnega sestanka so rekli, da kaj takega še ne poznajo.

Najprvo se iskreno zahvaljujem Mrs. Jennie Mustar, ker se je toliko potrudila, da je spravila skupaj 35 družin na to "party." Hvala lepa vsem dragim prijateljicam in sosedam za to prireditev, za katero nisem nič vedela in se iste nadejala. Hvala vam za krasen dar in vse drugo. Hvala tudi Mr. Zupančiču, ki je tako lepo igral na svojo harmoniko. V resnici, tega dneva ne bom nikdar pozabila; ostal mi bo pač v trajnem spominu. Oprostite mi, ker se ne morem vsakemu posebej po imenu zahvaliti, ker jih je preveč.

S pozdravom vam hvaležna Mrs. Ana Terlep, Joliet, Ill., 1. oktobra, 1926. (Adv.)

Delo in utrujenost.

Kot vzrok utrujenosti pri mehničnem delu se smatra postanek gotovih snovi, ki učinkujejo narkotično (uspavalno) na centralni živčni sistem. Višja stopinja utrujenosti, onemoglosti, ima pa svoj vzrok v izčrpanosti važnih snovi, ki so za delovno sposobnost neobhodno potrebne. V prvem slučaju zadostuje novi dotok arterijelne krvi, ki spravi utrujenostne snovi iz mišic, da se človek zopet osveži.

V drugem slučaju si opomore človek veliko počasneje, ker se vrši obnovitev potrebnih snovi za delovno sposobnost le polagoma. Izraz utrujenost označi lahko tudi subjektiven občutek utrujenosti. Ta občutek pa ne more biti pravo merilo za resničnost, ker ga na eni strani lahko zatremo z voljo, ali pa po psihičnih faktorjih (delomr-

The North American Banking & Savings Company Edina Slovenska Banka v Clevelandu. TA BANKA JE VAŠA BANKA. Denar naložen tukaj vam pomaga da postanete SAMOSTOJNI. Dokler je naložen pri nas Vam vloga vedno viša. URADNE URE: Ob delavnikih od 9. do 3. v soboto od 9. do 3. in v večer od 6. do 8. v sredo od 9. do 12. Za denarno pomoč od 6. do 8. pri strankah vratih, razven srede svačer. SORODNIKOM IN ZNANCEM od časa do časa gotovo pošiljate denar v stari kraj; To delo izvršimo Vam točno in zanesljivo. GLAVNI URAD: 6131 St. Clair Ave. COLLINWOODSKA PODRUŽNICA: 15601 Waterloo Rd.

nost, nerazpoložnost itd.) še povečamo tako, da ni v nobenem razmerju z izvršenim delom.

Pri mehničnem delu pridejo v stanje gibanja vedno gotove skupine mišic, ki dobijo zopet vsaka zase svoje povelje od živčnega centralnega organa.

Kakor znano, se pojavi utrujenost pri delu, ki ga prvič vršimo hitreje, kakor pri delu, ki smo ga navajeni. Navada poveča podzavestno ekonomsko izrabljanje mišic. Gibi se omejuje na potrebno mero, izloči se gibanje nepotrebnih in neodgovarjajočih mišic, gibanje se omeji na najkrajšo pot. Z ritmiko in stalnostjo se omenjeno vedno bolj izpopolni. Čim bolj je zgajena pot od centralnega organa do izvršilnega mišičnega organa, tem kasneje nastopa utrujenost.

Problem dela, ki je za naš sedanjí čas v socialnem oziru največje važnosti, je pritegnil v delokrog znanosti E. Kraepelin, ki ga je načel s psihološkega stališča. Z nalogo raziskovanja fiziologije, patologije in higijene dela se pečata dva posebna zavoda, eden v Franciji, drugi v Nemčiji.

Od raziskovanj instituta v Berlinu so posebno zanimiva

ona, ki hočejo dognati objektivno mero za nastop utrujenosti pri telesnem delu. Profesor Ernest Weber je načel merilo v premaknitvi krvi, ki se premiče pri utrudljivem delu iz notranjosti telesu (trebušnih organov) proti zunanjim delom (trupu, rokam in nogam), pri utrujenosti pa v nasprotnem smislu. Omenjeno premaknitev moremo meriti direktno, ker se v tem slučaju žile zunanjih delov razširijo v drugem pa zožijo.

S tem je v zvezi povečanje obsega dotičnih telesnih delov. To reakcijo krvnih posod vzravnavajo možgani. Jako interesantno je, da se utrujenost lahko izloči s tem, da se menja prvo delo z drugim, pri katerem so zaposlene druge mišice, ki jih obvladuje drugi del centralnega organa. Celo prej že utrujene mišice se zopet udeležujejo pri normalnem dotoku krvi iz notranjosti v mišice, ki jih obvladuje novi del možganov.

Praktični pomen tega dejstva je nad vse jasen: Utrujenost lahko izločimo, ako zamenjamo eno delo z drugim delom, ki zahteva drugo skupino mišic. Razume se, da tudi na ta način ne moremo zavleči utruje-

nosti v neskončnost. V gotovem času nastopi moment, kjer odrečeta končno živčni sistem in krvni aparat.

Dalje so eksperimentalno dognali, da povzročajo krajši odmori (osem do deset minut) med delom normalno krvno premikanje, da imajo pa daljši (četrturni) odmori za posledico premikanje krvi v nasprotno smer. Iz izkušnje ve že vsak, da je težko, po daljših odmorih pri utrudljivem delu, zopet obvladati mišice.

Opisani poizkusi nam niso podali samo objektivnega merila za nastop utrujenosti, ampak dali so nam tudi nekoliko pojasnila za problem dela v znanstvenem oziru, ki bo mogoče temelj za praktično organizacijo dela.

Pogumna žena. Detroit, Mich., 29. septembra. — Tu živeča Mrs. Armstrong, stara 18 let je danes porodila krepkega sinčka. Navedenka je ravno pred 14 dnevi dobila prvo nagrado v tekmi, ker je prva preplavala eno miljo razdalje. Mrs. Armstrong bo skušala čez dve leti preplavati angleški kanal.

"Camels"—beseda iskušenega kadilca

MILJONI, ki so poskusili vse, ki morejo plačati najvišjo ceno, se oprimejo Camels. Vsako leto pridobijo Camels prijateljstvo rastoče armade iskušenih kadilcev.

V vsem času tobaka ni bila nobena cigareta tako priljubljena kot Camel, kajti prijetnost Camels nima para. S svojo pravo kakovostjo tobaka, z globokim zadovoljstvom v kajenju, s prijateljstvom s kadilci, stoji Camel sama, najvišja med cigaretami.

Camel je najbolj priljubljena na svetu, kajti prijetnost Camels nikdar ne izgine.

Nikdar jih ne moreš kaditi dovolj, da bi ti utrudile okus. Nikdar še ni kadil Camel in bi mu bilo žal. Camels nikdar ne zapustijo pookus po cigaretah.

Prepričani smo, da boste imeli prvo PRAVO veselje od kajenja, ako poskusite dim najfinejšega tobaka, ki ga je proizvedla narava. Največja tobačna organizacija sveta vam priporoča, da poskusite ljubljeno milijonov iskušenih kadilcev.

Preskrbite si Camel!

R. J. REYNOLDS TOBACCO COMPANY, WINSTON-SALEM, N. C.

"GLASILO K. S. K. JEDNOTE"

Izhaja vsak torek.

Lastnina Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državah ameriških.

6117 St. Clair Ave. Uredništvo in upravnništvo: CLEVELAND, OHIO.
Telefon: Randolph 3912

Naročnina. \$0.84
Za štane, na leto \$1.80
Za pošiljanje \$3.00
Za inozemstvo \$3.00

OFFICIAL ORGAN of the GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION of the UNITED STATES OF AMERICA
Maintained by and in the interest of the Order. Issued every Tuesday
OFFICE: 6117 St. Clair Ave. CLEVELAND, OHIO.
Telephone: Randolph 3912.

ZVEZA JUGOSLOVANSKIH FRAMAZONOV

Kaj ne, že ime samo se vam dozdeva čudno, ker so bili dosedaj prostozidarji, oziroma slovenski framazoni med nami nepoznani? In vendar se v obče tako razpito mesto Chicago, Ill., s to zvezo ponosa že dobra dva tedna.

V 76. številki "Glasa Svobode" čitamo na prvi strani senzacno novico, da je bila nekje v Chicagu ustanovljena Jugoslovanska svobodomiselnica, oziroma prostozidarska organizacija. Koliko članov je k podružnici št. 1 pristopilo, tudi ni označeno. Bolj obširno o ustanovitvi in namenu te zveze pa poroča "Glas Svobode" zopet v svojem uvodniku na drugi strani gori omenjene izdaje.

V zgodovini Slovencev iščete zaman kaj podatkov, da bi bil imel sploh naš narod že kdaj kaj framazonov ali prostozidarjev. Do tega nečastnega in sramotnega koraka je dovedel nekaj zapeljanih rojakov urednik "Glas Svobode," Zvonko Novak, o kojega preteklosti ne bomo pisali. Da, Zvonko Novak je oni, ki bo nosil grd pečat sramote v zgodovini ameriških Slovencev še pozna, pozna leta. Vsak veren Slovenec bo to ime izgovarjal z največjim gnusom kakor izgovarjamo ime Judeža Iškarjota in Efijalta.

Poslušajte, kaj piše urednik "Glas Svobode" med drugim o ustanovitvi te zveze:

"Med Slovenci in tudi Hrvati pa nekoliko celo med Srbi v Ameriki so napredne struje že zelo ukoreninjene, čeprav ne moremo reči, da že popolnoma. Se je precejšnje število rojakov in rojakinj med nami, ki še niso v stanu ljubovati vsakemu jurišu črnih sil. Toda med te vseeno lahko stopi naš agitator ter jih poizkuša pridobiti za našo stvar, za najplemenitejšo akcijo, kar jih je še bilo na svetu, za razširjenje svobodomiselnih idej, za svobodomiselnost samo.

"Pot za oznanjevanje našega čistega evangelija je odprta po vseh naših nasebinah v Ameriki. Večji del naših družin ne bo zapiral duri svobodomiselnim agitatorjem. Pridobivanje novih članov za našo izvrstno organizacijo ne bo težavno, vsaj ne pretežavno. Ljudje se po pretežni večini ne bodo branili naših idej. Tri četrtine naših rojakov in rojakinj v Ameriki ni več v naročju z nedolžno človeško krvjo omadeževane cerkve."

Po sodbi in trditvi urednika "G. S." je svobodomiselnost, oziroma framazonstvo najplemenitejša? akcija, kar jih je še bilo na svetu. Prostozidarstvo je po njegovi sodbi čist? evangelij. O Zvonko, o Zvonko, daleč si jo zopet zazvonil! Kaj bodo rekli tvoji stariši in sorodniki v starem kraju, ko bodo zvedeli, da si postal največji verski odpadnik, kar jih pozna zgodovina ameriških Slovencev?!

Pisec onega članka ima zelo čudne nazore o verskem prepričanju naših rojakov v Ameriki. Pravi, da tri četrtine našega ljudstva ni več v naročju Cerkev? Kdo mu je pa to povedal? Kdaj je pa to veliko večino prešel? Ali zamore sploh svojo trditve dokazati s številkami in dejstvi? Ne. Naše lepo cveteče slovenske nasebine z velikimi cerkvami in farnimi šolami pričajo, da je ameriška Slovenija v pretežni večini še vedno globoko verni in vdana sv. katoliški Cerkvi in taka bo gotovo tudi ostala še tedaj, ko o reformatorju Zvonku Novaku ne bo več duha ne sluha.

Kaj je dovedlo urednika "G. S." do tega koraka, si lahko mislimo. Slovenska Svobodomiselnica Zveza je označeni list na zadnji konvenciji zavržla vsled tega, ker je vedno pisal in ruval proti sv. veri. "G. S." danes sploh ni več v slovenskih rokah; lastuje ga neka družba delničarjev raznih drugih narodnosti. "G. S." hoče biti glasilo novoustanovljene zveze slovenskih framazonov. Lastnikom "G. S." je pri tem glavna stvar groš, če tega ne bo, bo "G. S." propadel.

Lahko bi jtrdili, da si je "G. S." s tem že izkopal svoj grob. Dosedaj se je tega lista (G. S.) ogibal vsak veren ameriški Slovenec kakor garjeve ovce; v bodoče bo treba napeti še vse druge strune, da bo dosegel ta najbolj bogokletni list svoje zaslužen plačilo. Proč z njim, iz vsake slovenske hiše!

ZDRAVNIŠKI NASVETI

Pisec Dr. Jos. V. Grubis vrhovni zdravnik K. S. K. Jednote
Krvni pritisk II. (Konec)

V zadnjem članku sem omenil, da je treba vedno paziti na redno prebavo, ki vpliva tudi na pritisk krvi. V to svrhu naj bi pacient jemal kako odvajalno sredstvo vsaj dvakrat na teden; za čiščenje želodca in črevesja se dobi v lekarni posebne vrste sol, ki je jako učinkovita.

Ako je vaš zdravnik pronašel, da imate morda bezgavke (tancelpne) v grlu, ali če imate slabo zobovje, pazite da se bo temu kmalu odpomoglo.

Kdor je podvržen krvnemu pritisku, mora biti tudi zelo oprezen pri življanju jedi, da si nikdar preveč ne nabaše svojega želodca. Tudi preveč na-

porno telesno delo vpliva na pritisk krvi. Vendar je pa tudi takim osebam svetovati vsaj nekaj vsakdanje telesne vaje zunaj na prostem. Lahko hodite vsak dan po več milj, ali opravljate kako delo na vrtu; to vam ne bo škodovalo; treba je pri tem samo paziti, da se pri tem preveč ne utrudite ali vpehate. Jejite torej zmerno, delajte zmerno in skušajte biti vedno pri dobri volji; to so posebno važne točke, katere je treba vedno vpoštevati. Zaeno se morate tudi natanko ravnati po predpisu in navodilu zdravnika. Morda se vam bodo ti nasveti sprva zdeli neumestni in nepotrebnosti; pride pa lahko čas, ko se bodo pričeli kazati znaki bolezni na vašem telesu; tedaj bo pa vsaka zdravniška pomoč že prepozna. Krvni pritisk vas svari, da nekaj v va-

šem telesu ni v redu, ko boste pronašli in odpravili vzrok tega nereda, potem smete zopet upati na normalno in zdravo življenje. Pomnite, da pospešuje zanemarjanje malih stvari, oziroma vzrokov bolezni k reanim slučajem, končno pa k smrti. Ako se nočete na noben način ozirati na svarilo zdravnika, vas bo smrt ugrabila najmanj deset let prej kakor pa v nasprotnem slučaju.

Vsled tega je jako važno in potrebno za vsakega, da se da vsaj enkrat na leto od zdravnika preiskati. Če ni najti pri tem nobene hibe; če je naš telesni sistem popolnoma v redu; če naš notranji motor pravilno deluje, potem se nam ni treba bati nikake nevarnosti, ker je naš zdravstveni položaj normalen.

O okorelosti žil.
Brightova bolezen in okorelost žil, ki povzročajo krvni pritisk so si v obče zelo enake. Že zadnjič sem omenil, da nastane okorelost žil vsled prevelikega razburjenja, vsled velikih skrbi pri biznesu, plašljivosti, preveč odgovornosti, preveč podvzetnosti, jeze in nevoščljivosti; vse to vpliva na živce, kar človeku krajša življenje. Zato je svetovati vsem takim, katere ni usoda oblagrla s posvetnim premoženjem, da bi lahko brezskrbno skrbeli zase in svoje družine — da naj si vsled tega preveč ne grenijo življenja.

Začnite vsak dan mirno in ravnodušno, tako ga tudi končajte, kajti vsa jeza in vse skrbi vam ne bodo nič pomagale, pač pa škodovala. Poleg tega skušajte, da se ne boste preveč pri delu mučili, da boste zmerni v jedi, da ne bo vaša telesna teža previsoka in da boste pazili na redno odvajanje in na prebavo želodca; glavna stvar pri tem je pa, da se ne podvržete življanju alkohola. Tudi sifilis, protin ali zastrupljenje krvi s svinčcem povzročata krvni pritisk.

Da preprečimo okorelost žil in se čuvamo pred krvnim pritiskom, se je treba v prvi vrsti ogibati gorinavedenih vzrokov te bolezni, ali pa iste odstraniti; v tem oziru vam bo dal kak skušen zdravnik najboljše nasvete. Nikdar ni umestno, da se kdo kar sam na svojo roko zdravi, čeprav se smatra še za tako inteligentnega. Za to so postavljeni zdravniki, ki imajo skušnje in ki temeljito poznajo zdravstveno stališče svojih pacientov.

Mrtvoud.
Večkrat se pripeti, da postane oseba vsled okorelosti žil ali vsled prehudega krvnega pritiska mrtvoudna. Mrtvoudnost se pojavi s tem, da kaka krvna žila v možganih počni. Take osebe si morajo privoščiti počitka za več mesecev, ako hočejo, da ne bo njih živčni sistem še bolj oslabil. Naravno da taki bolniki iščejo pomoči pri zdravniku, ki jih ima v oskrbi.

Dosti tako prizadetih ozdravi vsled prvega napada mrtvouda; vse to je odvisno od krvotoka in škode povzročene na živcih. Tak človek lahko živi še mnogo let, ako pazi na svoje zdravje in življenje, da preveč ne dela, da si preveč ne muči možganov, da je zmeren v jedi in da se ogiba alkoholne pijače. Mrtvoud pa tudi lahko takoj spravi človeka pod zemljo; zvečer se vleže še zdrav k počitku, drugo jutro ga pa najdejo že mrtvega.

KONVENČNI PABERKI

Nekdo mi poroča, da sta delegatinja Mrs. Pust iz Collingwooda in delegatinja Mrs. Potochnik iz Rock Springsa, Wyo., nekje blizu Butler St. skupaj stanovali in tudi skupaj spali. Ker tehta vsaka približno dvesto funtov, jima je preozka postelja delala preglavico, da sta morale ležati po strani kakor karte na robu. Ko se je Mrs.

Pust hotela obrniti na drugo (desno) stran, je morala na tla stopiti, drugače bi se ji lahko pripetilo, da bi neprostovoljno štrbunknila na tla.

Nekoč je Mrs. Potochnik ponoči vprašala svojo sostanovalko, koliko je ura. Mrs. Pust ji je v temi ponudila pod nos uro budilko rekoč: "Jaz nimam takih oči, da bi videla v temi. Tukaj je ura, pa poglej nanjo, morda imaš ti boljše vid."

Dne 22. avgusta, kmalu po zaključku konvencije od druge do četrte ure zjutraj se je vršila v stranski sobi rojaka Balkovca posebna družabna konvencija, broječa 13 delegatov. Sedeli pa nismo posamezno na stoli, ampak okrog obložene mize. Vsak, ki je kaj govoril ali zapel, je bil istočasno predsednik; konvenčnega zapisničarja nismo imeli nobenega. Namesto pravil in memorandumov je stala pred vsakem zborovalcem steklenica newyorčana. Ob 3. zjutraj smo večerjali in zaeno tudi zajtrkovali. Naši zborovalci pri tem vselemo omizju so bili doma iz desetih raznih držav. Prihodnje slično zborovanje se vrši čez štiri leta v Waukegan pri Frank Petkovsku na Market St.

Označeno nedeljo popoldne se nas je vračala večja skupina delegatov in delegatinj z vlakom Pennsylvania železnice proti Clevelandu. Prj tej priliki je prišel Janez Murnski zopet v nemilost pri delegatinjah, ker jim je med spanjem vse šolenčke in čevlje zamenjal.

Med vožnjo smo imeli tudi pevski koncert; samo klavirja in pevovodje je manjkalo. Duetu Mrs. Debevc in Mrs. Drčar so celo Amerikanci aplavdirali.

Ko smo se vozili mimo neke postaje v Pennsylvaniji, se je vil poleg proge, zelo blaten potok, podoben beli kavi zmešan s Frankovo cikorko. Mrs. Debevc je pri tem vzkliznila: "O, če bi bila v resnici to kava! Takoj bi naprosila vlakovodja, da bi malo ustavil!"

Delegat Gregorich iz Jolietta je izboren mojster pri očenih operacijah. Ker mi neki delegat iz Clevelanda ni mogel potegniti ostrega prahu iz očesa, je to srečno in brezplačno izvršil moj jolietski znanec. John, v Jolietu nimajo še nobenega očesnega specialista. Na noge in korajžo!

Dospesvi v Cleveland, sem na našem St. Clairju pred slovensko banko zapazil dva pubebska delegata, Bojca in Russa, ki sta se jezila vsled številnih avtomobilov na onem križišču. Tedaj še nismo imeli rdeče varnostne luči na našem vogalu. Jaz bi bil svetoval soprobratu Bojcu, ker je precej dolgih nog, da naj cesto kar preskoči s enim korakom.

Predzadnji trije delegatje iz Colorada so dali slovo Clevelandu šele naslednji torek in sicer Germ, Kochevar in Chulig. Mudil so se v New Yorku, Philadelphia in tudi v Washingtonu. V Washingtonu se je bratu Germu najbolj dopadla državna tiskarna, kjer tiskajo lepe rumene bankovce. Menda se mu še danes sledijo sline po njih, kakor bi se tudi meni... Pred odhodom iz Clevelanda so se okrepčali v Jennette restavranu s finim segedinskim gulašem.

Zadnji izmed vračajočih se delegatov se je pri meni mudil delegat Petelin iz Montane. Vabil me je s seboj, da bi šla enkrat nad gorske leve in montanske medvede. Ker pa jaz nisem prijatelj lova, sem ostal še na našem St. Clairju.

Bolniška postrežba za siromašne ljudi.

Bolnišnice in neodvisne klinike.
Klinike (clinic), zvane tudi dispensarije (dispensary) so ustanove, ki nudijo zdravniško oskrbo bolnikom, ki niso bolni, da morajo ležati v postelji. Človek gre na kliniko ravno tako kot da bi šel v zdravnikov urad, mesto da zdravnika pokliče k sebi na dom.

Večina bolnišnic ima dandanes svoje klinike, ki se zovejo "oddelki za zunanje bolnike" (out-patient department). Imamo pa tudi klinike, ki so neodvisne od bolnišnic. V velikih mestih taki bolnišnični oddelki za zunanje bolnike imajo mnogo pododdelkov, ki se tudi zovejo klinike in od katerih se vsak bavi s kako posebno panogo zdravništva. Tako imamo klinike za notranje bolezni, kirurške klinike za oči, za ušesa, za nos in grlo, klinike za tuberkulozo, srčne klinike, klinike za ženske bolezni, zobozdravniške klinike in klinike za spolne bolezni.

Večina takih bolnišničnih oddelkov vsebuje tudi posebene klinike za otroke, takozvane pediatrične klinike. Nekateri imajo celo posebne klinike za novorojenčke in klinike, kamor se matere obračajo za pregledovanje in nasvet pred porodom. Tupatam je najti tudi klinike, kamor se lahko pošiljajo otroci, ki so mršavi ali nimajo teka, oziroma ki jim je teža posebe no oskrbe. Te se zovejo prehranjevalne klinike (nutrition clinic); tu vagajo in merijo otroke in veljijo materi, kako posebno hrano je treba dati otroku za njegov vzrast. Nekateri ustanove imajo tudi klinike za sladkorno bolezen (diabetic clinic), klinike za "hay fever" in klinike za druge posebne vrste bolezni.

Ako manjše klinike nimajo oddelkov, pa imajo vsaj splošno zdravniško in kirurško kliniko. In ako ne morejo zdraviti bolnika v teh klinikah, mu povejo, kam naj se poda za primerno zdravljenje.

Mestne klinike in klinike privatnih organizacij.
V nekaterih krajih je mestna občina otvorila klinike, kamor se ljudje obračajo za zdravniško preiskavo, ako imajo tuberkulozo, oziroma sumijo, da jo imajo. Imajo tudi mestnih klinik za otroško oskrbo in za predporodno oskrbo; vsaka taka klinika služi za svoj mestni okraj. Tupatam tudi dobrodelnice ustanove, settlement houses in cerkve vzdržujejo take klinike.

Zdravstvena središča.
V zadnjih letih prevladuje tendenca, da se vse izvenbolnišnične klinike in zdravstvene organizacije v dotičnem mestu spravijo pod eno streho. Taka skupna stavba se imenuje zdravstveno središče (health center). To pospešuje sodelovanje med takimi organizacijami, kot so združenje obiskujočih bolničark, društev proti tuberkulozi in enakih organizacijah. Zdravstvena središča so veliko prispela k boljšemu javnemu zdravstvu v mestu. V teh središčih se rešujejo vsa zdravstvena vprašanja; iz istih se odpošiljajo bolničarke v privatne hiše; v njih se vrši različno delovanje na zdravstvenem polju: preiskujejo zdravstveno stanje ljudi, vzdržujejo tečaj za porod materam o modernih metodah otroške oskrbe, klinike za čiščenje otrokovih zob in klinike za tuberkulozo. V nekaterih zdravstvenih središčih se ne nahajajo klinike za lečenje ljudi, ali pacienti se preiskujejo in napeljujejo k dobremu ali v primerno kliniko.

Zdravniki v klinikah.
Dandanes mnogi zdravniki štrvujejo nekoliko ur na teden za brezplačno delo v klinikah. Dostikrat ravno najboljši zdravniki so oni, ki posvečajo del svojega časa za klinično delo. To pomenja, da človek, ki se

obrača na kliniko, ne sme misliti, da pride v neizkušene roke, narobe — on dostikrat pride v oskrbo najboljših specialistov. **Kdo se sme posluževati klinike?**

Na kliniko sme iti vsakdo, ki ni v stanu plačevati rednega zdravnika. To lahko pomenja človeka, ki je bil nekoliko časa brez posla in je zato vporabil vse svoje prihranke, ali pa človeka, ki sploh premalo zasluži, da bi bil v stanu plačevati zdravnika. Na drugi strani je tudi mogoče, da nekdo, ki drugičke zadosti zasluži, je imel toliko bolezni doma, da je vporabil vse svoje prihranke in ne more več plačevati zdravnika, pa se za to obrača na kliniko za nadaljno zdravljenje. Lahko se tudi godi, da nekdo, ki drugičke plačuje zdravnika za običajne bolezni, nima toliko, da bi plačeval specialista, ako ga potrebuje.

Klinike zdravijo za nezatno pristojbino ali celo brezplačno.

Večina klinik zaračunja malo pristojbino, od 25 do 50 centov za vsako vizio. Navadno je treba tudi plačati za posebno delo, kot za x-zarke, preiskavo urine itd. Tudi za naočnike, ki jih daje očesna klinika, je treba plačati, dasi tam stanejo veliko manj kot pri optiku. Za leke se tudi zaračunja prav mala svota.

Ako pa je kdo tako siromašen, da mu sploh ni mogoče plačati ničesar, ga vendarle lečijo in mu dajejo potrebne leke brezplačno, ako razloži svoje gmotno stanje.

Klinike proti plačilu.

V nekaterih mestih so v zadnjem času organizirali klinike, ki zahtevajo določeno pristojbino, takozvane: pay clinics. To so klinike, h katerim se lahko zatekajo ljudje, ki morejo plačevati en dolar ali približno toliko za zdravniško postrežbo, ali ne morejo plačevati drugega specialista. Te klinike so zlasti koristne za ljudi, ki imajo kako resno bolezen, lečenje katere je pretežno za navadnega zdravnika, ali ki imajo dolgo-trajno bolezen, proti kateri zdravljenje domačega zdravnika ni nič pomagalo. Dostikrat take bolezni potrebujejo rabo oprem, ki jih privatni zdravnik nima na razpolago.

Upati je, da se bo v bodočnosti število takih klinik čim dalje več povečalo, kajti zares odgovarjajo potrebam ljudi, ki ne morejo posluževati se dobrodelstva klinik za siromašne ljudi, pa nimajo zadosti sredstev, da bi se zatekali k specialistu.

Kdaj so klinike odprte?

Velike bolnišnične klinike so navadno odprte vsak dan, približno od devetih do dvanajstih zjutraj in od dveh do štirih popoldne. Tupatam nekatere klinike so odprte tudi zvečer. Otroške klinike so dostikrat na razpolago v soboto zjutraj.

Na deščici zunaj vrat klinike so navadno navedene ure, kdaj se ordinira. Drugače pa se lahko telefonira na dotično kliniko, da se izve, kdaj je odprta. V nekaterih klinikah je mogoče vnaprej ustanoviti čas sestankov, bodisi ustmeno, pisмено ali po telefonu; to prihranja pacientu in zdravniku mnogo časa.

Socijalni oskrbniki.

Socijalni oskrbniki (social workers) so zdravnikovi pomočniki. Njihova naloga je izpraševati paciente glede vseh okoliščin njihovega domačega življenja, dela in preteklosti, ki jih zdravnik mora poznati, ako naj umno zdravi bolnika. Izpraševanja teh pomočnikov se ni treba bati; to so prijazni ljudje, ki hočejo pomagati bolniku. Kdor je z njimi odkritosrče nin zaupljiv, daje zdravniku priliko, da ga ozdravi.

Tolmači.

Ako se klinika nahaja v okraju, kjer je mnogo tujepodcev, je v nji nastavljen tolmač, ki zna govoriti one jezike, ki se večinoma govorijo v sosesčini, ali pa se klinika obrača na ka-

kega pacienta v čakalnici, da služi za tolmača. Zato ni treba se bati, da ne bodo razumeli človeka, ki ne zna govoriti angleški.

Pohajanje klinike.
Ako človek pohaja klinike toliko dolgo, dokler mu zdravnik pravi, da je potrebno, bo hitreje ozdravel in z manj nevarnosti zopetne bolezni, kot oni, kateri misli, da je on in ne zdravnik poklican soditi, dali mu je treba povrniti se ali ne. Ako se pacient poda na kliniko, čim se slabo počuti in, ne počaka, da ga bolezen prisili v posteljo, si navadno prištedi dolgo in dragoceno bolezen. Geslo klinike je dandanes prepričevanje bolezni. To geslo bi moralo veljati tudi za vsakega človeka.

Vdovcu ali vdovi, ki se zopet poroči, ni treba kupovati nobenega pohištva.

Neustrašenega moža ženski svet najbolj spoštuje.

Kdor govori vedno o velikih stvareh, niti malih ne izvršuje.

Nič ni bolj blagoučutega kakor zavest, da si storil nekaj dobrega.

Če bi zdravniki zamogli izvrševati operacije tudi na vesti bolnikov, bi bili noč in dan zaposleni.

Samo dober načrt ti ne bo dosti pripomogel; istega moraš tudi v resnici izvršiti.

Ljubosumnost je največji babil prepira in sovraštva.

Luč ljubezni ni dobro preveč prižigati, da prekmalu ne zmanjka olja v svetilki.

Čas, potrpežljivost in delavnost premagajo vse; najboljšee orožje pri tem je pa hranilna knjiga.

Trnjeva steza do nebes, ne velja toliko denarja kakor pa pot do urada ameriškega zveznega senatorja.

Skoraj znorel vsled hrbtobola.

Johnson's Red Cross ledični obliž hitro in takoj pomaga.

Takojšnja pomoč je zagotovljena skoro v trenutku, ko pritisnete na bolnici del Johnson's Red Cross ledični obliž. To staro zanesljivo zdravilo greje in pomirja, prežene takoj hude bolečine in ostre zbudilje iz križa, pomaga in daje slabim hrbtnim mišicam priliko, za zadobe nazaj svojo moč. Okorelost skoro vedno čudežno izgine. Za hitro pomoč zagotovo vprašajte za velik Johnson's Red Cross ledični obliž z rdečim flanelastim ozadjem. Vsi lekarnarji ga prodajajo. —Adv't.

Priznalna pisma.

"Cenjeni Mr. Wahcic: Lepo se vam zahvalim za vašo čudodelno Alpen Tinktur, katero sem rabila z najboljšim uspehom. Da nisem rabila vaše Alpen Tinkture, bi lasje popolnoma izgubila. — Mary Stealer, Cleveland Ohio.

"Dragi mi g. Wahcic: Z veseljem se vam moram zahvaliti za vašo v resnici čudodelno Alpen Tinktur. Porabil sem samo eno steklenico in so mi lasje krasno narasli na glavi, na tistem mestu, ko sem jih že pred 12 leti izgubil. Zato vam ostanem vedno hvalečen. Daniel Gruich, P. O. Point Anne Belleville, Ont. Canada

"Vaša Brustlin tinktura v resnici prav izvrstno deluje proti sivim lasem. En dober teden sem tisto rabila, pa imam popolnoma narurne lasce kakor mladenič 18 let star. Ostanem vam hvaležen za poštno postrežbo: Fred Bend, 1125 So. Kend Str., South Bend, Ind.

"Cenjeni Mr. Wahcic: Rabila sem vaš Wahcic Fluid zoper revmatizem in trganje po kosteh. V štirih dneh sem popolnoma ozdraveli kakor tudi moj prijatelj, katerega je strašno trgalo po kosteh, da ni mogel ne hoditi in ne spat, sedaj je popolnoma zdrav. Ostanem vam hvaležna in želim, da bi se vsak rojak v takem slučaju do vas obrnil. Mike Kodrich, P. O. Box 221 New Brighton, Pa.

Vankemu \$5.00, ki bi rabila moja zdravlila brez uspeha. Imam še dosti drugih zdravil, katere so potrebna za vsako družino. Pišite takoj po cenik ga pošljem zastonj. **JACOB WAHCIC**
1436 E. 95th St. Cleveland, Ohio.

K. S. K. JEDNOTA

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1904. Inskripcijana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1908.
GLAVNI URAD: 1004 N. CHICAGO ST., JOLIET, ILL.
Solventnost aktivnega oddelka znaša 100.43%; solventnost mladinskega oddelka znaša 135.42%.

Od ustanovitve do 1. septembra 1926, znaša skupna izplačana podpora \$2,796,304.00.

GLAVNI URADNIKI:
Glavni predsednik: Anton Grdina, 1053 East 62nd St., Cleveland, Ohio.
II. podpredsednik: Anton Skubic, P. O. Aurora, Minn.
III. podpredsednik: Mrs. Mary Prislind, 1034 Dillingham Ave., Sheboygan, Wis.
Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Pomožni tajnik: Steve G. Vertin, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Blaginik: John Grahek, 1012 N. Broadway, Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. J. J. Oman, 3547 E. 80th St., Cleveland, Ohio.
Vrhovni zdravnik: Dr. Jos. V. Grahek, R. 303 Amer. State Bank Bldg., 900 Grant St. at Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

NADZORNI ODBOR:
Frank Opeka, 26-10th St., North Chicago, Ill.
John Jerich, 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
John Germ, 817 East "C" St., Pueblo, Colo.
John Zulich, 15301 Waterloo Rd., Cleveland, Ohio.
Martin Shukie, 811 Ave. "A", Eveleth, Minn.

POROTNI ODBOR:
John R. Sterbenz, 174 Woodland Ave., Laurium, Mich.
Martin Kremesec, 1941 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
Frank Trempush, 42-48th St., Pittsburgh, Pa.

PRAVNI ODBOR:
John Dechman, Box 529 Forest City, Pa.
John Murn, 42 Halleck Ave., Brooklyn, N. Y.
John Butkovich, 1201 So. S. Fe Ave., Pueblo, Colo.

UREDNIK "GLASILA K. S. K. JEDNOTE":
Ivan Zupan, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. Telefon: Randolph 3912.
Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill., dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročila pa na "GLASILO K. S. K. JEDNOTE", 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

SPREMEMBE za mesec september, 1926.

Pristopili.

K društvu sv. Stefana, št. 1, Chicago, Ill., 27795 Kandung Louis, roj. 1899, R. 27, \$1000. Spr. 8. septembra. Dr. šteje 402 čl.

K društvu sv. Jožefa, št. 7, Pueblo, Colo., 27796 Gradišar Anton, roj. 1886, R. 41, \$1000. Spr. 19. septembra. Dr. šteje 654 čl.

K društvu sv. Cirila in Metoda, št. 8, Joliet, Ill., 14309 Kamibich Mary, roj. 1907, R. 19, \$1000. Spr. 20. septembra. Dr. šteje 115 čl.

K društvu sv. Vida, št. 25, Cleveland, O., 27797 Junjkar John, roj. 1907, R. 20, \$500; 27798 Vubančić Louis, roj. 1884, R. 42, \$1000. Spr. 6. septembra. Dr. šteje 563 čl.

K društvu sv. Frančiškega Saleskega, št. 29, Joliet, Ill., 27799 Sabotnik Edward, roj. 1910, R. 16, \$1000. Spr. 5. septembra. Dr. šteje 616 čl.

K društvu sv. Petra, št. 30, Calumet, Mich., 27800 Musich John, roj. 1910, R. 16, \$1000. Spr. 12. septembra. Dr. šteje 196 čl.

K društvu Marije Device, št. 33, Pittsburgh, Pa., 27801 Balkovec Nicholas, roj. 1910, R. 17, \$1000. Spr. 8. septembra. Dr. šteje 159 čl.

K društvu sv. Jožefa, št. 41, Pittsburgh, Pa., 27802 Kopar Charles, roj. 1910, R. 16, \$500. Spr. 15. septembra. Dr. šteje 156 čl.

K društvu sv. Jožefa, št. 43, Anaconda, Mont., 27803 Domitrovich Nicholas, roj. 1910, R. 16, \$2000. Spr. 14. septembra. Dr. šteje 105 čl.

K društvu Vitezi sv. Florijana, št. 44, South Chicago, Ill., 27804 Putzell Anthony, roj. 1910, R. 16, \$1000. Spr. 5. septembra. Dr. šteje 217 čl.

K društvu sv. Alojzija, št. 52, Indianapolis, Ind., 27805 Flajs Louis, roj. 1910, R. 16, \$500. Spr. 5. septembra. Dr. šteje 200 čl.

K društvu Vitezi sv. Mihaela, št. 61, Youngstown, O., 27805 Grasso Louis, roj. 1910, R. 17, \$500; 14310 Janić Anastasia, roj. 1886, R. 41, \$1000. Spr. 19. septembra. Dr. šteje 124 čl.

K društvu sv. Lovrenca, št. 63, Cleveland, O., 27807 Gregorich George, roj. 1910, R. 16, \$1000; 27808 Plevec Joseph, roj. 1909, R. 17, \$1000. Spr. 14. septembra. Dr. šteje 367 čl.

K društvu sv. Petra in Pavla, št. 64, Etna, Pa., 27809 Puh Steve, roj. 1892, R. 34, \$1000. Spr. 4. septembra. Dr. šteje 207 čl.

K društvu sv. Janeza Evangelista, št. 65, Milwaukee, Wis., 27810 Winkler Stanley, roj. 1910, R. 16, \$1000. Spr. 12. septembra. Dr. šteje 224 čl.

K društvu Marije Pomagaj, št. 78, Chicago, Ill., 14311 Sluga Mary, roj. 1910, R. 16, \$1000. Spr. 16. septembra. Dr. šteje 328 čl.

K društvu Marije Pomagaj, št. 79, Waukegan, Ill., 27811 Keber Anton, roj. 1885, R. 41, \$1000. Spr. 25. septembra. Dr. šteje 85 čl.

K društvu Marije Čistega Spočetja, št. 80, South Chicago, Ill., 14312 Doljac Amalia, roj. 1886, R. 40, \$1000. Spr. 21. septembra. Dr. šteje 253 čl.

K društvu Marije Sedem Žalosti, št. 81, Pittsburgh, Pa., 14313 Simčić Barbara, roj. 1910, R. 16, \$1000. Spr. 19. septembra. Dr. šteje 195 čl.

K društvu Marije Sedem Žalosti, št. 84, Trimountain, Mich., 14314 Judnich Katarina, roj. 1910, R. 16, \$1000. Spr. 5. septembra. Dr. šteje 17 čl.

K društvu sv. Antona, Padvanskega, št. 87, Joliet, Ill., 14315 Gosack Theresa, roj. 1910, R. 16, \$1000. Spr. 12. septembra. Dr. šteje 115 čl.

K društvu sv. Srca Marije, št. 111, Barberton, O., 14316 Belčić Jennie, roj. 1910, R. 16, \$1000. Spr. 15. septembra. Dr. šteje 133 čl.

K društvu sv. Ane, št. 120, Forest City, Pa., 14317 Dutchman Ana, roj. 1910, R. 16, \$1000. Spr. 19. septembra. Dr. šteje 282 čl.

K društvu sv. Ane, št. 123, Bridgeport, O., 14318 Smrekar Mary, roj. 1910, R. 16, \$1000. Spr. 19. septembra. Dr. šteje 106 čl.

K društvu Marije sv. Rožnega Venca, št. 131, Aurora, roj. 1910, R. 16, \$1000; 27813 Minn., 27812 Mihelich John, Skubich Frank, roj. 1910, \$1000 Spr. 27. septembra. Dr. šteje 107 čl.

K društvu sv. Cirila in Metoda, št. 135, Gilbert, Minn., 27814 Vuchinovich Thomas, roj. 1882, R. 44, \$1000. Spr. 24. septembra. Dr. šteje 91 čl.

K društvu sv. Cirila in Metoda, št. 144, Sheboygan, Wis., R. 34, \$1000; 27816 Majcen Leopold, roj. 1892, R. 34, \$500. 27815 Pašić Anton, roj. 1892, Spr. 8. septembra. Dr. šteje 218 čl.

K društvu sv. Valentina, št. 145, Beaver Falls, Pa., 27817 Hudak Michael, roj. 1910, R. 16, \$2000. Spr. 17. septembra. Dr. šteje 81 čl.

K društvu sv. Jožefa, št. 146, Cleveland, O., 27818 Peskar Joseph, roj. 1910, R. 16, \$1000. Spr. 17. septembra. Dr. šteje 307 čl.

K društvu sv. Jožefa, št. 148, Bridgeport, Conn., 27819 Zver Stefan, roj. 1910, R. 16, \$1000. Spr. 21. septembra. Dr. šteje 146 čl.

K društvu sv. Ane, št. 150, Cleveland, O., 14319 Zaletel Angela, roj. 1910, R. 16, \$1000; 14320 Zupancić Pauline, roj. 1910, R. 16, \$500. Spr. 19.

septembra. Dr. šteje 208 čl.
K društvu sv. Jeronima, št. 153, Canonsburg, Pa., 27820 Elish Anthony, roj. 1910, R. 16, \$250. Spr. 8. septembra. Dr. šteje 94 čl.

K društvu Marije Čistega Spočetja, št. 160, Kansas City, Kans., 14321 Kovach Mary, roj. 1910, R. 16, \$1000. Spr. 5. septembra. Dr. šteje 31 čl.

K društvu Marije Magdalene, št. 162, Cleveland, O., 14322 Skerbec Mary, roj. 1910, R. 16, \$1000; 14323 Jernejčič Frances, roj. 1908, R. 18, \$1000; 14324 Skrab Rose, roj. 1905, R. 21, \$1000; 14325 Vidmar Anna, roj. 1904, R. 23, \$1000. Spr. 6. septembra. Dr. šteje 588 čl.

K društvu sv. Mihalja, št. 163, Pittsburgh, Pa., 27821 Jakic John, roj. 1910, R. 16, \$1000; 27822 Rozich Anzelem, roj. 1910, R. 16, \$1000. Spr. 21. septembra. Dr. šteje 456 čl.

K društvu Marije Pomagaj, št. 164, Eveleth, Minn., 14326 Silovih Milka, roj. 1902, R. 24, \$1000; 14327 Mistek Margaret, roj. 1891, R. 36, \$1000; 14328 Sjan Theresa, roj. 1884, R. 42, \$1000. Spr. 19. septembra. Dr. šteje 120 čl.

K društvu sv. Ane, št. 170, Chicago, Ill., 14329 Vučko Agnes, roj. 1903, R. 24, \$1000. Spr. 12. septembra. Dr. šteje 59 čl.

K društvu Marije Pomagaj, št. 176, Detroit, Mich., 27823 Gorshe Matthew, roj. 1881, R. 45, \$500; 14330 Gorshe Ana, roj. 1880, R. 47, \$500. Spr. 5. septembra. Dr. šteje 92 čl.

K društvu Marije Pomagaj, št. 196, Gilbert, Minn., 14331 18, \$1000; 14332 Ulchar Mary, Jakel Katarina, roj. 1908, R. roj. 1910, R. 16, \$1000. Spr. 17. septembra. Dr. šteje 51 čl.

K društvu sv. Neže, št. 206, South Chicago, Ill., 14333 Pečić Katarina, roj. 1910, R. 16, \$1500; 14334 Benjamin Mary, roj. 1902, R. 24, \$1000; 14335 Stetić Ana, roj. 1894, R. 32, \$1000; 14336 Goich Maggie, roj. 1891, R. 35, \$1000; 14337 Tratter Mary, roj. 1883, R. 47, \$500. Spr. 15. septembra. Dr. šteje 54 čl.

K društvu sv. Ane, št. 208, Butte, Mont., 14338 Mihelich Amalia, roj. 1909, R. 18, \$1000; 13439 Clodis Rose, roj. 1905, R. 22, \$500; 13440 Gorshe Mary, Matule Anna, roj. 1886, R. 40, roj. 1901, R. 26, \$1500; 14341 \$500; 14342 Richtar Antonija, roj. 1881, R. 45, \$500; 14343 Staznski Rose, roj. 1876, R. 50, \$250; 14344 Eltz Frances, roj. 1875, R. 51, \$250. Spr. 15. septembra. Dr. šteje 51 čl.

K društvu Vitezi sv. Jurija, št. 209, South Chicago, Ill., 27824 Magayne Frank, roj. 1889, R. 37, \$1000. Spr. 12. septembra. Dr. šteje 10 čl.

Pristopili v razred "C" 20-letna zavarovalnina.
K društvu sv. Vida, št. 25, Cleveland, O., 396 Strniša Louis, roj. 1910, R. 16, \$1000. Spr. 6. septembra. Dr. šteje 563 čl.

K društvu sv. Alojzija, št. 42, Steelton, Pa., 397 Gally Charles roj. 1909, R. 18, \$1000. Spr. 19. septembra. Dr. šteje 239 čl.

K društvu sv. Alojzija, št. 47, Chicago, Ill., 398 Chernich Joseph, roj. 1910, R. 17, \$1000. Spr. 15. septembra. Dr. šteje 112 čl.

K društvu Kraljica Majnika, št. 157, Sheboygan, Wis., 399 Brus Frances, roj. 1906, R. 20, \$250. Spr. 17. septembra. Dr. šteje 161 čl.

K društvu sv. Jožefa, št. 195, North Braddock, Pa., 400 Zimmerman Anthony, roj. 1910, R. 16, \$500. Spr. 14. septembra. Dr. šteje 17 čl.

Člani z dvema certifikatoma; dosmrtna zavarovalnina.
K društvu sv. Jožefa, št. 110, Barberton, O., 401 Ozbolt Anton, roj. 1883, R. 43, \$500. Spr. 19. septembra. Dr. šteje 119 čl.

Suspendovani zopet sprejeti.
K društvu sv. Barbare, št. 23,

Bridgeport, O., 23342 Simončić Frank, R. 17, \$1500. Zopet spr. 12. septembra. Dr. šteje 84 čl.

K društvu sv. Alojzija, št. 47, Chicago, Ill., 17210 Hafner Ludvik, R. 32, \$1000; 21081 Ašič Alfonz, R. 33, \$259; 21082 Zakošek Joseph, R. 35, \$1000; 19914 Gobina John, R. 39, \$500. Zopet spr. 11. septembra. Dr. šteje 112 čl.

K društvu Marije Sedem Žalosti, št. 50, Pittsburgh, Pa., 6016 Barkovich Barbara, R. 36, \$500; 18070 Barkovich Anton, R. 41, \$1000. Zopet spr. 12. septembra. Dr. šteje 327 čl.

K društvu sv. Lovrenca, št. 63, Cleveland, O., 26576 Marinčić Ignatz, 16, \$500. Zopet spr. 21. septembra. Dr. šteje 367 čl.

K društvu Marije Čistega Spočetja, št. 80, South Chicago, Ill., 11298 Hvala Mary, R. 16, \$1000; 9141 Hvala Theresa, R. 36, \$1000. Zopet spr. 28. septembra. Dr. šteje 253 čl.

K društvu sv. Mihaela, št. 152, South Deering, Ill., 25463 Sokolič Nikolaj, R. 29, \$1000. Zopet spr. 24. septembra. Dr. šteje 76 čl.

K društvu Marije Magdalene, št. 162, Cleveland, O., 12437 Glavan Mary, R. 17, \$500; 3509 Silc Elizabeta, R. 38, \$1000. Zopet spr. 6. septembra. Dr. šteje 588 čl.

K društvu sv. Stefana, št. 187, Johnstown, Pa., 25393 Bajuk Marko, R. 51, \$250. Zopet spr. 19. septembra. Dr. šteje 19 čl.

K društvu sv. Srca Marije, št. 198, Aurora, Minn., 13186 Klun Julia, R. 42, \$1000. Zopet spr. 1. septembra. Dr. šteje 40 čl.

Suspendovani.
Od društva sv. Stefana, št. 1, Chicago, Ill., 24566 Zabkar Joseph, R. 16, \$1000. Susp. 24. septembra. Dr. šteje 402 čl.

Od društva sv. Jožefa, št. 2, Joliet, Ill., 27555 Kochevar John, R. 25, \$1000; 25829 Gregorich Frank, R. 22, \$1000. Susp. 26. septembra. Dr. šteje 603 čl.

Od društva sv. Janeza Krstnika, št. 20, Ironwood, Mich., 24990 Jurkovich John, R. 38, \$500. Susp. 19. septembra. Dr. šteje 112 čl.

Od društva sv. Frančiška Saleskega, št. 29, Joliet, Ill., 23755 Saje Frank, R. 16, \$500; 24945 Saje Joseph, R. 16, \$500; 27020 Mali Anton, R. 51, \$250. Susp. 25. septembra. Dr. šteje 616 čl.

Od društva sv. Petra in Pavla, št. 38, Kansas City, Kans., 26458 Mukovec John, R. 19, \$1000; 4 Zupan Jakob, R. 17, \$1000. Susp. 21. septembra. Dr. šteje 120 čl.

Od društva sv. Alojzija, št. 42, Steelton, Pa., 25977 Kosir Anthony, R. 17, \$1000; 25582 Muža Stanko, R. 35, \$1000. Susp. 19. septembra. Dr. šteje 239 čl.

Od društva sv. Jožefa, št. 43, Anaconda, Mont., 18812 Gračan Stefan, R. 34, \$1000. Susp. 15. septembra. Dr. šteje 105 čl.

Od društva sv. Frančiška Serafinskega, št. 46, New York, N. Y., 23942 Medved Karol, R. 31, \$1000. Susp. 11. septembra. Dr. šteje 87 čl.

Od društva sv. Alojzija, št. 52, Indianapolis, Ind., 26376 Manfreda John, R. 17, \$1000; 27605 Snidaršič Louis, R. 37, \$500. Susp. 24. septembra. Dr. šteje 200 čl.

Od društva sv. Cirila in Metoda, št. 59, Eveleth, Minn., 15212 Stepič John, R. 36, \$1000; 24332 Butala Joseph, R. 35, \$1000. Susp. 25. septembra. Dr. šteje 262 čl.

Od društva Vitezi sv. Mihaela, št. 61, Youngstown, O., 25178 Zlogar Frank, R. 20, \$1000. Susp. 19. septembra. Dr. šteje 124 čl.

Od društva sv. Lovrenca, št. 63, Cleveland, O., 12117 Blatnik Frances, R. 19, \$1000; 26047 Blatnik Anton J., R. 22, \$1000; 26058 Srebernak John, R. 40,

\$500. Susp. 18. septembra. Dr. šteje 367 čl.

Od društva sv. Srca Jezusovega, št. 70, St. Louis, Mo., 21977 Mušič Jurij, R. 17, \$1000. Susp. 27. septembra. Dr. šteje 95 čl.

Od društva Marije Čistega Spočetja, št. 85, Lorain, O., 13992 Bombach Rose, R. 16, \$1000. Susp. 12. septembra. Dr. šteje 86 čl.

Od društva sv. Srca Marije, št. 86, Rock Springs, Wyo., 12185 Popp Mary, R. 21, \$1000. Susp. 24. septembra. Dr. šteje 74 čl.

Od društva sv. Petra in Pavla, št. 91, Rankin, Pa., 17095 Sklopan Mijo, R. 32, \$1000. Susp. 12. septembra. Dr. šteje 111 čl.

Od društva Friderik Baraga, št. 93, Chisholm, Minn., 23278 Dolinšek Nikolaj, R. 35, \$1000. Susp. 25. septembra. Dr. šteje 201 čl.

Od društva sv. Jožefa, št. 103, Milwaukee, Wis., 11407 Benčić Berta, R. 16, \$1000; 9287 Benčić Anna, R. 17, \$1000; 24593 Klauzar Joseph, R. 32, \$1000; 15092 Korbar Michael, R. 32, \$1000. Susp. 25. septembra. Dr. šteje 159 čl.

Od društva sv. Genovefe, št. 108, Joliet, Ill., 9694 Nemanich Mary, R. 17, \$1000. Susp. 22. septembra. Dr. šteje 226 čl.

Od društva sv. Družina, št. 109, Aliquippa, Pa., 27411 Cvetović George, R. 17, \$1000. Susp. 12. septembra. Dr. šteje 40 čl.

Od društva sv. Srca Marije, št. 111, Barberton, O., 11640 Snaider Lucija, R. 17, \$1000. Susp. 12. septembra. Dr. šteje 133 čl.

Od društva sv. Cirila in Metoda, št. 144, Sheboygan, Wis., 17284 Groznik Stefan, R. 24, \$1000. Susp. 5. septembra. Dr. šteje 218 čl.

Od društva sv. Valentina, št. 145, Beaver Falls, Pa., 25496 Pavkovich Marko, R. 27, \$1500; 25056 Cemas Nikolaj, R. 33, \$1000. Susp. 12. septembra. Dr. šteje 81 čl.

Od društva sv. Jožefa, št. 146, Cleveland, O., 26164 Kic John, R. 39, \$500; 12333 Kic Alojzija, R. 37, \$500. Susp. 10. septembra. Dr. šteje 307 čl.

Od društva sv. Mihaela, št. 152, South Deering, Ill., 23599 Pavletič John, R. 33, \$1000; 20577 Stif Filip, R. 31, \$1000. Susp. 24. septembra. Dr. šteje 76 čl.

Od društva sv. Mihaela, št. 163, Pittsburgh, Pa., 27205 Mateljan Nikolaj, R. 23, \$500. Susp. 25. septembra. Dr. šteje 456 čl.

Od društva sv. Jožefa, št. 168, Bethlehem, Pa., 27428 Skledar John, R. 33, \$1000. Susp. 20. septembra. Dr. šteje 114 čl.

Od društva sv. Jožefa, št. 169, Cleveland, O., 26265 Pečjak Joseph, R. 22, \$1000; 14047 Mošnik Karolina, R. 23, \$1000; 27663 Volk Leonard, R. 23, \$1000; 27654 Krantz Michael, R. 19, \$1000; 27664 Kadunc Frank, R. 27, \$500; 27653 Kostuha Edward, R. 18, \$250. Susp. 25. septembra. Dr. šteje 385 čl.

Od društva Presvetega Srca Jezusovega, št. 172, West Park, O., 26993 Zitko John, R. 38, \$500. Susp. 25. septembra. Dr. šteje 107 čl.

Od društva Marije Pomagaj, št. 176, Detroit, Mich., 25022 Bahor Joseph, R. 23, \$250. Susp. 5. septembra. Dr. šteje 92 čl.

Od društva sv. Srca Marije, št. 198, Aurora, Minn., 233 Praznik Olga, R. 19, \$1000; 13191 Praznik Olga, R. 19, \$1000. Susp. 25. septembra. Dr. šteje 40 čl.

Od društva Marije Majnika, št. 204, Hibbing, Minn., 13512 Klobuchar Mary, R. 22, \$1000. Susp. 12. septembra. Dr. šteje 8 čl.

Od društva sv. Ane, št. 208, Butte, Mont., 13734 Brulla Pearl, R. 26, \$1000. Susp. 26.

septembra. Dr. šteje 51 čl.

Od društva Vitezi sv. Jurija, št. 209, South Chicago, Ill., 27030 Zierher Frank, R. 18, \$1000. Prest. 20. septembra. 1. dr. šteje 217, 2. dr. šteje 10 čl.

Od društva sv. Frančiška Serafinskega, št. 46, New York, N. Y., k društvu sv. Jožefa, št. 146, Cleveland, O., 11284 Padovec Mary, R. 25, \$1000. Prest. 27. septembra. 1. dr. šteje 87, 2. dr. šteje 307 čl.

Od društva sv. Janeza, št. 60, Venona, Ill., k društvu Marije Pomagaj, št. 78, Chicago, Ill., 7477 Bezovšek Elizabet, R. 32, \$500. Prest. 16. septembra. 1. dr. šteje 38, 2. dr. šteje 328 čl.

Od društva sv. Ane, št. 127, Waukegan, Ill., k društvu Marije Pomagaj, št. 176, Detroit, Mich., 11412 Bartelj Mary, R. 26, \$1000. Prest. 5. septembra. 1. dr. šteje 163, 2. dr. šteje 92 čl.

Od društva Marije sv. Rožnega Venca, št. 131, Aurora, Minn., k društvu sv. Cirila in Metoda, št. 144, Sheboygan

Moj prihod v staro domovino.

Dragi mi ameriški rojaki! Namenil sem se vam napisati nekoliko vrstic kako sem obiskal svoj rojstni kraj v Sloveniji, katerega nisem videl že celih 37 let. Odkar sem se izselil v obljubljeni deželni, daljno Ameriko kakor vi.

Res, prijetno je dandanes po svetu potovati za onega, kdor ima čas in sredstva, kajti pri tem človek mnogo vidi in se kaj nauči po mnogih skušnjah.

Za nas, ki živimo v tujini, ožive z vsakim poletjem spomini na naš rojstni kraj. Naše srce hrepeni, da bi zopet videli naše sorodnike, rojstno hišo, domačo vas, lepe slovenske kraje, med katerimi zavzema bela Ljubljana prvo mesto. Ljubljeno do rojstne grude preneha šele v grobu.

Letošnje poletje se je mnogo še vedno vdanih sinov in hčera Slovenije odpravilo čez širnó morje v stari kraj; med tem srečnimi sem bil tudi jaz podpisani, doma iz vasi Kramplje, bloška fara v logaškem okraju.

Ko sem prišel povsem nenazadnje in nepričakovano v svojo domačo vas do rojstne hiše; sem nalašč kot tujec vprašal za prenočišče. Na hišnem pragu je stal mož, ki me je začudeno gledal in vprašal: "Kam ste pa gospod namenjeni?" To je bil moj brat, katerega nisem videl že 37 let.

Naprosil sem ga, če bi imeli pri tej hiši prenočišče zame za nekaj časa. Odgovoril mi je: "Da, imam se eno sobo za vas."

Ko stopim v hišo, vprašam brata: "Kje so pa vaša mati?" Dobil sem odgovor, da se mati nahajajo na vrtu. Zatem sem naprosil brata, da bi mater v hišo poklical. Brat veli materi: "Pridite notri, neki gospod vas čaka!"

Mati so sprva presenečeno odgovorili, da nimajo z gospodo ničesar opraviti; končno jih je pa vseeno radovednost prignala v hišo, kjer so me začudeno gledali in sodili, da je ta tuji gospod gotovo iz Amerike? Jaz sem svoj nastop nalašč prikrival in se nisem dal takoj spoznati, ker sem čakal na glavno presenečenje.

Mati so me vprašali: "Gospod, ali morda poznate kakega izmed mojih sinov tamkaj v Ameriki?"

Moj odgovor je bil, da poznam celo tri, ter sem vse imenoval po imenu: Franka, Jančeta in Rudolfa; dalje Tineta imate pa tu na vašem domu."

Mati me zatem vprašajo: "Ali poznate tudi mojega starejšega sina Jožeta?"

Nato ji odgovorim: "Mati, draga mati, poznam ga. Vaš Jože stoji sedaj pred vami in z vami govori!"

"Ali je to mogoče?! O, dobri Bog, vendar si uslišal moji prošnji! Dragi moj sin, Bog te sprejmi in blagoslovi zopet na materinih prsih!" — Tako je pričela moja dobra, še sivolamati ihteti, ko se me je strastno gklenila okrog vratu in me pričela poljubovati kakor otroka. O, kako sem bil srečen tudi jaz, ko sem ji po preteku toliko let zopet zrl v obraz in jo objemal. Koliko veselja in radosti je pri tej priliki zavladalo v moji rojstni hiši, človek ne more opisati...

Ko sem prišel po tolikih letih v mili slovenski kraj, sem vzdihnil z mladeniškim duhom: "O, Kramplje, draga vas domača, kjer stoji hiša že mojeg pokojnega očeta, pozdravljena mi bodi!"

Od leta 1889. oziroma tekem 37 let kar bivam v Ameriki, se je tudi v stari domovini mnogo, mnogo predrugačilo in spreminilo. Milo se mi je zdelo, ko sem skoro povsod po svoji rojstni deželi, v sedanji Jugoslaviji opazoval tužne razmere, nastale po svetovni vojni. Zdelo se mi je, kakor bi bil

na razvalinah nekdanje zlate, prošle dobe. Kje so oni srečni časi moje mladosti?

Ze na vpadlih obrazih svojih rojakov in domačinov sem spoznal sedanje slabe čase, ki zopet vladajo med ljudstvom. Izmučeno telo, potrto srce je priča nezadovoljnosti. Čemu pa tudi ne? Draginja je neznozna, ki povzroča pomanjkanje živeža; celo zemlja je odrekla rodovitnost; razne elementarne neizgovorne uničujejo domovja, polja in pridelke tako da narod z obupom gleda v bodočnost. Ako toča ne uniči, vzame deževje ali poplava. Res, omilovanja vredno ljudstvo! Opazoval sem vaščane, katere sem poznal še kot mladeniče in dekleta; mnogo izmed njih je sedaj že poročenih. Vsi pa premišljujejo svojo usodo in nesigurno bodočnost, katero so jim zopet sedanji slabi časi doprinesli. Tiste, katere sem poznal kot moške in žene v najboljših letih, so danes slabotni starčki. Kolika sprememba!

Kjer je bil v mojih mladih letih gozd in grmičevje, tam so sedaj polja. Kjer je bilo nekdanj polje, tam stoji gospodarska poslopja. Kjer je bil nekdanj pust svet, tam se danes prostirajo lepi vrtovi. Kjer je bila nekdanj steza, je danes cesta.

Da, kolika izprememba v moji rojstni vasi! Vse je drugačno kot pred 37 leti. Minula svetovna vojna kaže svoje žalostne spomine celo v mnogih cerkvah, katerim so odvzeli zvonove za morilno orožje, vsled česa ni več čuti lepo vbranjene zvonjenja. Da ta vojna je zadala hude rane človeškemu rodu brez razlike in stanu. Novejše statistike dokazujejo, da je vojni moloh iztrgal 52 milijonov oseb iz kroga svojih dragih, 10 in pol milijona fantov in mož se ni več vrnilo iz bojnega polja; skoraj 21 milijonov mož pa je odneslo le svoje zlate življenje, ker so se ranjeji vrnilo domov.

Kakor je bil prisrčen in vesel sestanek v rojstni hiši v krogu moje matere in domačih, tako je bil pa tudi žalosten trenutek, ko sem šel obiskat na farno pokopališče grob dragoljubljenega in blagopokojnega mojega očeta. Tu so mi pa rosile solze tuge in žalosti. Mislim sem si: "Oče, zelen mah že prerašča Vaše počivališče miru; Vaše truplo se spreminja v prah. Tukaj stojim zopet pred Vami, toda žalibog, ne moreva si več gledati v obraz! Mir in pokoj vaši zlati duši. Vedno se še spominjam vaših zlatih naukov, katere ste mi dajali: "Otrok moj, nikdar ne pozabi Boga, domovine in naroda!"

Za spomin na ta žalostni obisk sem vzel sliko in nekaj prsti od groba, kar bom hranil in čuval kot drago svetinjo v svoji novi domovini Ameriki, kamor se kmalu vrnem.

K sklepu tega mojega dopisa pozdravljam vse svoje znanke in prijatelje v Ameriki, posebno pa vse čitatelje "Glasila" in vse članstvo naše K. S. K. Jednote. Na zopetno svidenje v U. S. A.

Josip Zgajnar.
iz Rittman, Ohio, član dr. št. 110 KSKJ.

NEMCI V SLOVENIJI

V zadnji številki "Letopisa Matice Srpske" je A. Melik (na strani 66 do 70) priobčil zanimiv članek, iz katerega izhaja, da je nemštvo v Sloveniji faktor, ki v številu prebivalstva stalno nazaduje in kot tak ne more imeti več političnega vpliva, da pa je njegova prava moč na gospodarskem polju, kjer bo še dolgo ostala.

Po statistiki iz leta 1921 se nahaja v jugoslovanski kraljevini 513.742 Nemcev (števílo se je kasneje po regulaciji meje proti Rumunski za kakih deset tisoč duš zmanjšalo), od katerih odpade na Slovenijo 39.631; nemškega prebivalstva celotne kraljevine je v Slove-

niji 7.88 odstotkov; v Slavoniji sami tvorijo komaj 3.75 odstotkov njenega prebivalstva. Toda vkljub temu majhnemu odstotku je ta narodna manjšina v Sloveniji pomembna, ker je Slovenija edina naša pokrajina, ki meji na kompaktno naseljeno nemško ozemlje in so narodno mešani kraji blizu meje; drugič pa zaradi tega, ker imamo v Sloveniji poleg pravih Nemcev tudi nemškutarje. Njih število se da približno določiti s pomočjo avstrijske statistike iz leta 1910, ko se je prebivalstvo štelo po "občevalnem" jeziku in ne po "materinem." Takrat so na slovenskem ozemlju našli Nemcev na Kranjskem 26.926, Štajerskem 73.224, v Prekmurju 2.000 na Koroškem 3.153, vsega skupaj torej 108.303. Ko se je pri ljudskem štetju leta 1921 zapisovalo pravo, etnografsko nemštvo, se je pokazalo število pravih Nemcev; ostalo jih je samo še 39.361, to je 36 odstotkov iz leta 1910.

Težko je presoditi, koliko se med njimi še nahaja nemškutarjev. Število pa so zmanjšali pred vsem nekdanji "politični" Nemci in pa pravi Nemci, ki so se po prevratu izselili. Posamezne pokrajine so pokazale sledečo sliko:

Kranjska ima Nemcev 15.956 (to je 59 odstotkov števila iz leta 1910), Štajerska 20.877 (29 odstotkov), Koroška 717 (22 odstotka), Prekmurje 2.081 (približno enako kakor v letu 1910). Vidi se torej, da se je število Nemcev mnogo bolj zmanjšalo na Štajerskem in Koroškem, kakor na Kranjskem, kar popolnoma odgovarja geografski sliki razširjenosti nemškutarstva.

Kompaktno so Nemci v Sloveniji kot agrarno prebivalstvo naseljeni samo na dveh mestih, na Kočevskem in v Apaški kotlini. V Kočevju so njih leta 1857 našli 22.898, leta 1921 pa komaj 12.000, znak, da se med njimi naseljujejo Slovenci, ki so leta 1921 dosegli število 5.300, to je 30,6 odstotkov celokupnega prebivalstva. Kočevje ni več izoliran otok s tujim jezikom, ampak narodno mešano ozemlje, na katerem število Nemcev stalno nazaduje, število Slovencev pa raste. V Apaški kotlini je Nemcev komaj kakih 3.300.

Skoro vsi Nemci v Sloveniji se nahajajo po mestih, trgih in industrijskih krajih. Do prevrata so bili skoro samo Nemci vsi industrijski podjetniki, vsi višji uslužbenci in strokovnjaki in velika večina trgovcev. To jedro politične stranke je vplivalo razjedajoče na široke narodne sloje v bližini mest in trgov; jedra tega nemškutarstva so bila mesta Maribor, Celje, Ptuj do prevrata, dasi so se baš Slovenci največ selili v ta mesta. Tako je na primer leta 1910 bila v Mariboru samem več kot polovica prebivalstva priseljena v letih 1890-1910, v Celju 60 odstotkov. Leta 1900 je bilo v Mariboru 71 odstotkov prebivalstva pristojnega v čisto slovenske kraje okolice, v Celju 69,63 odstotkov, v Ptuj 63,12 odstotkov.

Privilegirani položaj nemštva v Avstriji in organizacija teh mest samih, ki so imela lastni štatut, vse to je delalo na to, da so se ti priseljenci naglo germanizirali. Kako moč so imela v tem pogledu baš ta mesta, se vidi na tem, da so leta 1910 v njih območju (v mestih samih in njih sodnih okrajih) našli 49.859 Nemcev, to je približno 71 odstotkov celokupnega nemškega prebivalstva. V mestih samih je bilo narodno razmerje med Nemci in Slovenci sledeče:

V Mariboru 81 odstotkov, 14 odstotkov; v Celju 67 odstotkov, 29 odstotkov; v Ptuj 79 odstotkov, 13 odstotkov.

Po prevratu se je ves slovenski napor koncentriral na osvojitve teh mest. Bilo je jasno, da bo z nacionalizacijo teh

mest odklenalo nemškutarstvu tudi na deželi. Rezultat se je pokazal pri ljudskem štetju leta 1921. V Mariboru so med 30.631 prebivalci našli samo še 6.497 Nemcev, to je 21,2 odstotka, Slovencev pa 20.916, to je 68,1 odstotek; v Celju med 7.754 prebivalci, 848, to je 10,9 odstotkov Nemcev in 6.063, to je 78,2 odstotka Slovencev; v Ptuj 4.449 prebivalci 974, to je 21,9 odstotkov Nemcev in 2.976, to je 66,9 odstotkov Slovencev.

Kdor bi ne poznal razmer na tem ozemlju, bi se temu naglemu preokretu moral začuditi, vendar pa kaže popolnoma pravilno sliko etnografskih (ne pa narodnopolitičnih) razmer. Enaka je bila z Bunjevci in Srbi v Vojvodini. Leta 1910 je mažarska statistika našla v Subotici med 94.610 prebivalci 3.486 Srbov, 32.268 Bunjevcev in 55.587 Mažarov; jugoslovansko štetje iz leta 1921 pa kaže 6.762 Srbov, 63.853 Bunjevcev, Mažarov pa samo še 27.730.

Zanimivo so v primeri s temi številkami številke, ki so jih dosegli Nemci pri raznih volitvah. Pri zadnjih občinskih volitvah v Mariboru 21. septembra, 1924 je dobila nemška stranka (nastopajoča pod imenom "domača gospodarska stranka") samo 994 glasov od 4.592, to je 21 odstotkov, slovenske stranke pa 53 odstotkov; ostanek odpade na socialiste, med katerimi pa so Nemci v manjšini.

Približno enako sliko kažejo razmere tudi po ostalih mestih. Pri občinskih volitvah v Ptuj leta 1924 so Nemci dobili 263 glasov od 773, to je 34 odstotkov; v Celju situacija zaradi volivne koalicije med Nemci in SLS ni tako jasna, ker je dobila koalicija 41 odstotkov glasov, ostale slovenske stranke pa 51 odstotkov. Če primerjamo rezultate volitev v skupščino leta 1923, vidimo, da so Nemci dobili kvečjem 26 odstotkov glasov. Videlo se je po vsem, da so Nemci izid teh volitev po krivem smatrali za nekak plebiscit, ker jim rezultat ni dal nikake pravice, da bi jugoslovanskemu ljudskemu štetju iz leta 1921 še nadalje očitali neobjektivnost.

Zanimiv je pogled na statistiko poklicov po zgoraj navedenih treh mestih, ker se iz nje vidi, kako važno vlogo je pri določanju nacionalnega lica teh mest igral — in še igra — upravni aparat. Leta 1910 je v Mariboru 34,27 odstotkov prebivalstva pripadalo skupini javnih in vojaški hnastavljenec in svobodnih poklicev, 35,56 odstotkov trgovini in prometu, 29,78 odstotkov industriji in obrti, a samo 1,39 odstotek poljedelstvu in gozdarstvu. Po drugod so številke še večje: V Celju je prva skupina dosegla 45,17 odstotkov, v Ptuj 43,76 odstotkov. S tem, da je ta upravni aparat postal slovenski — uprava železnice še niti ni všteta — je Maribor več kot tretjina prebivalstva nastala slovenska, v Celju in Ptuj pa skoro polovica.

OSA

Prileten mož je sedel ob svoji pisalni mizi pri oknu. Osa je lezla po belem zagrinjalu, lezla je počasi od zgoraj navzdol. Mož jo je ugledal — oso na belem zagrinjalu. Tam stoji in čaka, a se ne gane. Odprl je okno, da bi zletela ven, kjer je njen svet.

Osa se ni zgenila. Ko je priplazala doli, je plezala zopet navzgor, in ko je priplazala gor, je lezla znova navzdol, kot bi nekaj iskala. Bila pa je mirna, čudno mirna, čisto mirna.

Z oso je nekaj posebnega. Radi muhe se nihče ne gane z mesta, če bi tudi obsedela na sredi nosa. Velika, nagnusna muha je lahko cele tedne na zastoru, še opazi je nihče ne. Toda radi ose — četudi leze počasi dalje in stoji na mestu —

se zgane mož, celo sivolasi, in preneha z delom... In res, mož pri pisalni mizi se je zgenil, spravil svojo mapo, črnilnik in pero.

Prihodnjega dne je bila osa še vedno na zastoru. Tedaj se je izvršila v moževi notranosti izprememba v čuvstvanju. Navadil se je nanjo in se privadil misli, da ga ne bo pknila.

Sedel je k mizi, začel črtati in pisati, le tuptam je pogledal na svojo novo prijateljico, da vidi, kako ji pač gre.

Končno je postal zamišljen. Morda osi česa manjka? Počasneje, vedno počasneje je lezla — komaj vidno. Ali je bolna? Popoldne je bil zastor prazen. Osa se je mučila na polici. Brez dvoma, bolna je.

Toda kaj leži tu spodaj ob strani Cantkove "Svetovne zgodovine"? Mrtva osa — druga osa — mrtva. Bred dvema dnevoema že jo je videl, ne da ji posvetil pozornost ali o tem razmišljal.

Morda je obstajalo kako sorodstvo med živo in poginilo oso? Prenehal je z delom. Osa se je bolj in bolj trudila, da bi prišla bliže k njej, o tem ni bilo dvoma.

Sta li bila — on in ona? Vstal je od mize in stopil do okna. Skoro, da se je dvignilo v njem neznanu čuvstvo. Bila je osa, ena izmed tistih os, ki jih zasledujejo z največjim srdom, ena izmed tistih os, ki utegne preprečiti vsej družini opoldanski obed na vrtu, ko gospe z globoko izrezanimi oblekami ob slednji žlici juhe vzkljkajo od strahu, ena tistih os, ki... da, ena tistih os je bila in kljub temu se je dvignilo v možu čudno, skoro toplo čuvstvo. Ali je sploh mogoče sočuvstvovati z oso? Če je to mogoče, tedaj je bilo gotovo nekaj podobnega v njem, ko je merila osa s trudem korak dalje, izgubila moč in tiho obležala, in nato zopet šla za korak dalje.

Se je li borila s smrtjo? Muha izpod stropa se je spuštala nanjo in jo je hotela pobožati, a ni se zgenila. Vedno zopet je prihajala muha nanjo in uganjala na njenem hrstu čarovniški ples, a osa se ni zmenila za to.

Minuto pozneje je obležala ob strani mrtve ose in se ni več genila — bila je mrtva.

V sobi je vladala popolna tihota. Skoro praznično je bilo. Osa je bila prišla v sobo bogve kako in zakaj? Pretiravala je povsod, kot bi česa iskala. Ničesar ni vedela, ničesar mislila, ničesar čutila — niti hrepenenja ni mogla čutili. Kaj naj ta bil v stanu čutili tak črv, posebno še osa? Hodila je le sem in tje, iskala je in iskala in našla pot tja, kjer je ležala ona druga, legla je zraven nje in preminula. To je bilo vse. Morda sta se pikali z žalom vse življenje.

Sedaj sta ležali mirno za vselej. Druga poleg druge sta ležali s skrivljenim zadkom. Pogled nanje je bil skoro bolesten.

strahu. Kaj takega se ni zgodilo, kar Pokazal je na mrtvi osi. Je pomnila ne — in dve mrtvi osi naj bi bili to povzročili.

Obilen ribji lov.
Hubbard, N. S., 29. septembra. — Semkaj se je vrnil kapitan Harnish, ki je lovil na Southwest otoku ribe vretenice (mackerel). Ko je ondi samo enkrat vrgel veliko mrežo v vodo, se je ujelo 40.000 rib; v resnici dober plen.

Filipinci zahtevajo svobodo.
Manila, 29. septembra. — Senatska in kongresna zbornica je sprejela resolucijo, v kateri se odločno zahteva popolno neodvisnost in svobodo od Združenih Držav; označeno resolucijo je večeraj vrhovni narodni svet tudi odobril.

Iz otroških ust.
Stara teta svojemu malemu nečaku: "Daj mi poljubček, pa dobiš en penny."
"Dečak: "O, to je vse pre malo. Meni plača moja mama vedno en nikel, kadar mi da katorjevega olja."

Sivilja gospodična Angela je dobila pismo stalne svoje odjemalke, naj pride na dom otro-

ku mero vzeti. Ker gospodična Angela ni utegnla odzvati se pozivu, je odgovorila: "Milostljiva! Žal mi je, da ne morem priti, ker so moji dnevi šteti."

"Francelj, ti lump, kaj pa delaš na črešnji?"
"Vrabce odganjam!"

"Včeraj mi je zdravnik vnovič prepovedoval piti pivo in pušiti. Kaj neki to pomeni?"
"Morda misli, da ga boš vsled tega prej plačal?"

"S svojo ženo sem se seznanil o priliki velike železniške nesreče."
"Oh, veš kaj, toži železnico za odškodnino."
Oče: "Zakaj pa jokaš, Pepček?"
Pepček: "Zato, ker pravi sosedov Jurček, da ste bratca, ki ga je danes štorklja prinesla, na obroke kupili kakor gramofon."

Po cesti se pomika pogrebni sprevod. Tuj gospod, videč pogrebce in zastave vpraša bospetega fantiča za pojasnilo.
Gospod: "Ali veš, kdo je umrl?"
Fantič: "Ja! — Tisti, ki v trugi leži."

NAZNANILO IN ZAHVALA.

S tužnim srcem naznanjam vsem prijateljem in znanecem žalostno vest, da je moj nepozabni soprog...

Jakob Lekan

dne 29. avgusta po prejemu sv. zakramentev izdihnil svojo blago dušo v najlepši moški dobi star 45 let, zapustivši meae, neutolažljivo soprogo in šest otrok, od katerih je najmlajši star 4 mesece. Poleg tega zapušta tudi mater, tri brate in dve sestre.

Pokojniki je bil član dr. sv. Martina št. 75 KSKJ, v La Salle, III., Družbe sv. Družine št. 5 v Ottawa, III. in član nemškega dr. sv. Jožefa v Ottawa, III.

Spreveda so se udeležila vsa ottawska društva, ker je bil pokojnik tukaj dobro znan, kjer je živel 20 let. Cerkvene pogrebnice obrede so izvršili s sv. mašo zdušnično v cerkvi sv. Frančiška trije duhovniki: župnik cerkve sv. Colombusa, župnik cerkve sv. Patricija; maševal je župnik cerkve sv. Frančiška, ki je v ganljivem govoru naglašal, da je bil pokojni Jakob vse časti in spoštovanja vreden vsled njegovega zlednega življenja.

Lepo se zahvaljujem vsem sorodnikom in prijateljem, ki so me tolažili in mojega moža k večnemu počitku spremlili. Hvala tudi vsem darovalcem krasnih vencev in rož. Vsem skupaj naj dobri Bog poplača njih dobrote napram moji družini.

Pokojnika pripravljamo v molitve in blag spomin. Bodi mu lahka ameriška gruda, naj v miru počiva!

Zalujoči ostali: Alojzija Lekan, soproga, Mary, John, Frances, Edward, Joseph, Jakob, otroci, Teresija Lekan, mati, Bratje: John Lekan v Jolietu, Frank Lekan v Wis. in Matija Lekan v Ottawa, III. Sestre: Johana Vicei in Josephine Bradis, v Ottawa, III. Ottawa, III. dne 3. septembra 1926.

Razprodaja

vseh najnovjših jesenskih kakor tudi zimskih svilenih in volnenih oblek za žene in dekleta.

Ker imamo preveliko zalogo oblek, smo se odločili iste razprodati po sledečih skrajno znižanih cenah:

OBLEKE ZA ŽENE IN DEKLETA številke 15 do 52

Obleke vredne \$ 5.25 do \$ 6.25, sedaj \$ 4.50

Obleke vredne \$ 9.95 do \$10.75, sedaj \$ 8.25

Obleke vredne \$15.95 do \$17.50, sedaj \$12.95

Obleke vredne \$19.95 do \$35.00, sedaj \$16.95

Vse gori navedene cene so garantirano veliko nižje kakor kje drugje.

Poslužite se te prilike prej kakor mogoče, ker te nizke cene ostanejo v veljavi samo za kratko dobo.

Za obilen obisk se vam priporočam

Benno B. Leustig
6424 St. Clair Ave. Cleveland, O.

LIFE AND LABORS
of
Rt. Rev. FREDERIC BARAGA,
First Bishop of Marquette, Mich.
By
P. CHRYSOSTOMUS VERWYST,
O. F. M.
of Los Angeles, Cal.

"I confirmed 42 persons at Ontanagan this year. On the very next Sunday which I spent there had a real missionary joy. There are, namely, in the neighborhood still some pagan Indians. As soon as they heard that I had arrived, some of them came to me and asked for Holy Baptism. I commenced a tonce to instruct them and on Sunday I baptized nine of them, mostly adults, for which I returned heartfelt thanks to God, for it is a long time since I baptized so many.

"I received much consolation and joy at Marquette, where Rev. Henry L. Thiele is now stationed. The church there is altogether too small to hold all the congregation. The wish to have a large new church had long ago become loudly manifested, but the former priest being advanced in years was lacking the necessary energy and determination for undertaking anything. But since Father Rev. Thiele, who has built already many churches, arrived there, and is actively developing his energies, everything is rapidly advancing and in a short time a beautiful, durable and large church will stand there unto the great joy of his faithful congregation. The members of the congregation have contributed to the building of this new church, some \$50, others \$100, others again \$150, and one gave even \$600."

In his letter of November 29, 1864, Bishop Baraga writes: "I have just returned from a two-months' visitation amongst the Indian missions. First I visited the mission of Cross Village. I was very much pleased at the good progress this mission has made since my last visit. As the church was too small, the Indians determined to build an addition and fit it up. What they had resolved to do that they really did.

"They executed the work so beautifully and durably that no white carpenter could have done it better. It is true, the zealous missionary, Rev. Louis Sifferat, helped them at it considerably. In order to animate the Indians, who are naturally slothful, to work, he himself put his hands to the work and encouraged them more by example than by word to labor assiduously at enlarging their church. I remained until the following Sunday, on which I preached twice to the Indians and gave Confirmation.

"From there I went to Middle Village, another Indian mission, which is attended from Cross Village. There also the mission church is too small. Preparations are being made to build a larger one. I hope the work will soon be taken in hand. It is a pleasure to see how the Indian missions are growing, whereas the pagan Indians in the woods, who will not hear about conversion, are remarkably decreasing in numbers. I have often heard from my Indian guides on my former missionary journeys, when passing places:

"Here was once a large Indian village; now not a single Indian lives there, or only a couple of families, who eke out a miserable existence."

"On the other hand the Indians in the mission stations increase more and more and live happily and are satisfied.

"From Middle Village I went to the mission of Arbee Croche, which was my first Indian mission. Thirty-four years ago I began my missionary life here, which I have ever since continued, for I always consider myself a missionary. The Indians of this mission, especially the aged, are always happy to see their former missionary in their midst and I myself always feel very happy when I remember the many consolations I had in this mission, for then conversions were still very frequent and numerous. Whole families became converted and were baptized together, father, mother, and all their children. The missionary stationed at this mission, Rev. Seraphin Zorn, is incredibly zealous and active, so that I admonished him to moderate his zeal a little because he is in danger of prematurely sacrificing his health and precious life. He preaches every morning after Mass and often makes long journeys to visit and instruct the Indians that live at a distance. I conferred the Holy Sacrament of Confirmation here also and preached to the Indians, who likewise feel happy, when hearing their old missionary preach.

"From this mission I went to Grand Traverse, the mission of the aged missionary, Rev. Ignac Mrak. He has been laboring in the Indian mission field for a long time and his ministerial labors are very hard for besides Grand Traverse he has ten other smaller missions to attend, which he visits from time to time, and he has to preach in four different languages, Indian, English, French and German.

To some of these stations he is obliged to go on foot and carry all things necessary for holding divine service in his satchel, to others he goes on horse back or in a boat. I went with him to some of these missions to administer holy Confirmation, but was often obliged to dismount from my horse and go on foot because I was afraid that the horse might fall down and injure me as the roads were uncommonly bad. I spent two weeks with this excellent missionary and conferred Holy Confirmation at different stations on Sundays.

"I went with him to Carp River, where the good people built a small church, so that when the missionary comes he may there read Holy Mass and preach. I have blessed this little church to the joy of that Christian congregation. In like manner I blessed the spacious grave yard, which the good people have fenced in. I would gladly have fulfilled the earnest wish of this good congregation to give them a resident priest, but unfortunately increasing in numbers, but seldom do priests offer themselves to come to this distant and difficult diocese.

"From Carp River my way led me to Mackinac. This mission is very old, for Jesuit Fathers labored here as missionaries over 200 years ago.

(To be continued)

SPORT'S AND SOCIAL ACTIVITIES
Edited by Stanley Zupan.

(Photo by courtesy of Bukovnik Studio).

K. S. K. J. CHAMPS

St. Joseph Sports, 169, Collinwood (Cleveland), Ohio
Standing from left to right among players are: Mr. John Zulich, Trustee of K. S. K. J.; on the extreme right, Editor of "Glasiilo," and beside him the Sport Editor.

Collinwood Finishes Season.

St. Joseph Sports team wins championship by beating crick Waukegan team. October 3rd was one of the biggest days in the history of K. S. K. J. sport. On this day which was witnessed by many and will be forgotten by few the St. Joseph Sports of Collinwood, O., took

(Photo by courtesy of Bukovnik Studio).

SAFE ON SECOND!

Catcher Merlak of Waukegan beats Stermole of Collinwood to second.

into camp the strong Waukegan, Ill., team in one of the toughest battles ever fought on the N. Y. C. diamond. The game thrilled some 1,500 fans.

The Waukegan boys arrived Saturday night, but ceremonies did not start until 2 o'clock Sunday when both teams arrayed in uniform congregated in front of the Slovenian Home in Collinwood where Mr. Anton Grdina, President of the K. S. K. J. welcomed the Waukegan boys. Mr. Grdina also showed the bacon or namely, the trophy, a beautiful silver loving cup for which the boys were to fight for. Accompanied by the Slovenian Home band the two teams marched over to the ball field.

The game started at 2:30, the odds being 2 to 1 in favor of Waukegan. Collinwood scored

the first run of the game and from then on the score evened up to 4 up in in about the fourth frame. The score then was at a standstill until the 10th inning when Collinwood pushed over the winning run. The game was a remarkable one, although here and there were scattered a few errors. Kadunc, thirdbaseman for Collinwood was easily the star of the game, owing to his heavy hitting. He also put another notch in his homerun belt. Pekol, Collinwood's star catcher also featured with the bat. Relic and Zalar also shared honors as both pitched airtight ball.

Waukegan's star was undoubtedly, little Joe Umek, the clever hurler, while Kern, the left fielder also shone in the gardens.

In the evening, a celebration was held in the Slovenian Home. The loving cup was presented to the Sports after both, Mr. Opeka and Mr. Nachtigal, managers of the teams, Waukegan and Collinwood respectfully, introduced their players. Mr. Opeka was presented a bouquet of flowers by the St. Joseph lodge in appreciation to the Waukegan team for having travelled so far to match skill with them.

A few talks were given. Among the notables present was Mr. Zalar, Supreme Secretary of the Union. The rest of the evening was spent in dancing to the tune of the Resnick Bros. The boys have shown their worth with some snappy pieces. They recently made their debut in Cleveland, having come from Pennsylvania, where they as it were woke up the Quakers.

To make things lively the Cleveland delegation has promised to come to Waukegan if not sooner then next spring, where they will play the Wau-

keganites on their home diamond. That is another day to look forward, too.

Notice.

All members of the St. Joseph Sports are expected to come to a special meeting to be held October 15th, at 7:30 at the Slovenian Home in Collinwood. All the baseball players are asked to come and bring their uniforms.

IF —

If you want to Miss the time of your young life

just fail to show up at the St. Joseph Sports' Fall Dance that will be given October 16th at the Collinwood Slovenian Home on Holmes Ave. Dancing will start at 7:30 and continue indefinitely. While refreshments will be served FREE there will be other features on the program that will make you feel Good for the rest of the year. Music by Hoyer Trio. This blowout will be a sure cure for the blues.

DON'T FORGET NEXT SATURDAY NIGHT!

Najdražja knjiga na svetu.
New York, 4. oktobra. — Tu živeči premožni zasebnik Otto Wellbeher je lastnik najdražje knjige na svetu. Te dni je prejel od vodstva benediktinskega samostana v St. Pavlu na Korškem prvo sv. Pismo, katero je tiskal in izdal znani nemški izumitelj tiskarstva Guttenberg. Cena te dragocene knjige je znašala \$305.000. Predno so to knjigo odposlali v Ameriko je bilo treba dobiti dovoljenje od avstrijske vlade.

Vprašanje jugoslovenskega kardinala. Pariški listi poročajo iz Rima, da je papež Pij XI. obljubil, da bo imenoval prvega jugoslovenskega kardinala na prvem bodočem konzistoriju. Najresnejši kandidat za kardinala je zagrebški nadškof dr. Anton Bauer.

Poštenost je najboljša lestvica do častnega ponosa.

Ne žali moža, ki je nizke postave; morda ima močnejšo pest kakor ti.

Bridgeport 23 K. S. K. J. and St. Joseph Sports 169 before their tussle on Labor Day at Bridgeport, Ohio.

Prihranite nekaj od svojega zaslužka

vsak plačal dan in vložil ga v našo varno in zanesljivo banko. Začuden boste kako hitro vaši prihranki rastejo in vrhu tega vam plačamo mi po 3% obresti dvakrat v letu ter iste prištejemo h glavnici. Vlagate lahko v našo banko prav tako zanesljivo kjerkoli živite širom držav, kakor če bi živeli v našem mestu. Pišite nam za pojasnilo in dobite odgovor v svojem jeziku. Ako držite denar doma, izpostavljen je raznim nevarnostim, kot tatovom in ognju in dostikrat se ga potroši brez potrebe. Če ga imate pa na naši močni in zanesljivi banki, pa je denar vedno na varnem mestu; vendar se ga lahko dvigne ali deloma ali celoma kot ga kdo potrebuje. Naša banka ima nad \$740.000 kapitala in rezervnega sklada, kar je znak varnosti za vaš denar. Skupne denarne vloge pa presegajo čez 5 milijonov dolarjev.

JOLIET NATIONAL BANK
CHICAGO IN CLINTON ST. :: JOLIET, ILL.
Wm. Redmond, preda. Chas. G. Pearce, kasir,
Joseph Dunda, pomoč. kasir.

PREVIDNO in PAMETNO

ravna oni, ki svojega denarja ne drži doma brez obresti, ampak ga nalaga v varne, državne, okrajne, mestne (municipalne) ter šolske bonde in bonde občeznanih korporacij, ki mu donajajo od 5% do 6% obresti na leto. Te obresti se lahko s odstriženimi kuponi lahko zamenja vsakih 6 mesecev. Če rabite denar, lahko bonde vsak dan morda celo z dobičkom prodate. Način kupovanja bondev je priporočati tudi podpornim organizacijam in društvom. Skoro vse bonde, katere lastuje K. S. K. J. smo jih MI prodali v popolno zadovoljnost. Pišite nam za pojasnila v slovenskem jeziku, da vam določimo ponudbenecircularje.

A. C. ALLYN & CO.
67 W. MONROE ST., CHICAGO, ILL.

SEDAJ JE ČAS ZA --- Newyorško grozdje

Grozdje v državi New York bo kmalu popolnoma zrelo in se bo pričelo razpošiljati. Kakovost grozdja je letos najboljša, in kakor veste, je "new-yorčan" za naš okus najboljši in ga v tem oziru nobeno grozdje ne "bita." Tudi čisti se najhitreje in najlažje.

Sedaj je cena razmeroma zelo nizka, in ako si sploh mislite napraviti kaj grozdnega soka, je v vašem interesu, da si naročite eno ali več kar.

SEDAJ JE ČAS ZA NAROČITEV
Naročila in druge dopise pošljite na:
Jugoslav - American Corporation
455 W. 42nd STREET, NEW YORK CITY, N. Y.

F. KERŽE,
Kadar naročate zastave, regalije in druge, pazite na moje ime in naslov, če hočete dobiti najboljšo blago za najnižje cene. Naferti in vsoci ZASTONJ!

JAKOB ORAZEM
WENONA, ILL.

Prvi in edini slovenski pogrebni zavod

v tem mestu in okolici, La Salle, Peru, Livingston in Rutland, Ill.
Oskrbuje pogrebe v popolno zadovoljnost strank. Ima na razpolago avtomobile za poroke, krste in druge slične prilike. Lastnik tega podjetja je član K. S. K. Jednote.

(Nadaljevanje)

"Torej ste prišli, gospod? Vedel sem, da se vrnete. Vsak dan sem pripravil vino in hostije za sv. mašo, če bi prišli, in sem pozvonil k službi božji. Le od nedelje sem nisem mogel. Ležal sem, umiral sem. Vsi drugi so že umrli. Mnogi v obupu in v nepopisni grozi... A danes je praznik nebeske Gospe, danes sem moral vstati! S težavo sem se priplazil v cerkev, da se enkrat pozvonim... Tudi za sv. mašo je vse pripravljeno: vino, hostije, sveče sem prižgal, z veliko težavo. Lahko pričnete.

"A poprej mi dajte blagoslov in odvezo... umiram... Jaz ubogi grešnik..."

Tedaj se je nevedni duhovnik Gospodov zgrudil na kolena pred umirajočega starčka. Ko mu je dal odvezo, mu je spóštljivo poljubil gole, osušene noge, ki ob času nevarnosti niso sramotno bežale...

Vso žalostno dogodbo je Hauptmanič v polnu gledal pred seboj. Polagoma so se vizijske podobe oddaljevale iz vidika, se razblinjale v neskončni neizmernosti. Tedaj se je kaplan zdrzil in zdramil.

"In jaz naj bi bežal kakor ta? Bil naj bi večji strahopetnik nego zadnji starček in nego najbrezpomembnejši fant v vasi? Ta ostaneta in čakata: naj pride, kar pride... O srce, ti malodušno in slabotno, kako si moglo spočeti tako sramotno misel?"

Povsem zdrabila in iztreznila ga je misel na sramoto, s katero bi mu beg omadeževal ime. Tako prepolno kipečih čustev mu je bilo srce, da mu še navzlic pozni uri ni dalo leči. Prižgal je luč, sedel je za mizo. In ko je sanjala zunaj v prirodi božji in tukaj v mali njegovi sobici tiha noč, ki pa v nji ni snivala in počivala črna smrt, in niso počivali stoteri in tisočeri, temveč so pretrepotali, prejokali, v bolečinah pretrpeli vso noč, je mladi svečenik opišoval v klasičnih latinskih stilih grozo, ki jo je videl gospodariti po deželi z neomejeno samovladarsko močjo. In strahno okrutno je bilo to vladanje — srce mu je bilo zdaj hitreje, zdaj mu je od groze zastajalo, ko je razmišljal o strahotah, ki jih je zadnje mesece gledal in jih je vestno zapisoval.

Dolgo v noč je sedel ob mizi, sklonjen in ves zatopljen v svoj pojem.

Ze je v vasi zapel prvi petelin, ko zasliši od spodaj, od verve sem glasno ječanje. Predrami se, vzemirni se in stopi k oknu. Res, spodaj od cerkvenih vratih kleči črna postava in v odmorih glasno moli in ječi.

"Kdo pač je? Župnik je vendar že šel v svojo sobo." Vzel je s stene ključ; tiho je stopal po stopnicah, previdno odprl hišna vrata in se oprezno bližal cerkvi.

"Rajavec?" se je začudil, ko je stal ob molilcu in se je sklonil globoko k njemu, da ga v temi spozna. "A kaj delaš tukaj tako pozno? Ali tako zgodaj, moram reči, ker ura je že dve." "Kje pa naj iščem pomoči, če ne pri Bogu? Tudi na ženi so se pokazali znaki kuge."

"Tudi? O usmiljeni Bog!" "Ko bi mi Vsemogočni ne vzel vsaj obeh!"

"Ne bo, Rajavec! Ni mogoče!" "O sv. Rok, ti mogočni prijatelj božji in začetnik zoper kužne bolezni, ohrani mi vsaj eno!" je med jokom zdihoval nesrečni mož.

"Upam, da vam jo sprosi od Boga. Morda celo obe."

"S polovico premoženja ti postavim kapelico sredi polja, ki naj oznanja tvojo slavo in tvojo moč poznim rodovom, če mi sprosiš od usmiljenja božjega vsaj eno." "Amen! A pojdi zdaj, Rajavec. Tukaj ne morete do jutra ostati. In bolnici sta doma v nemiru. Pojdite, spremim vas domov in ostanem do jutra pri vas..."

Kmalu potem, so poklicali tudi starega župnika, ker se je morala usoda Rozikina vsak hip dopoiniti...

Ko je v prvi jutranji zori prijezdil gospod mestni fizik, je našel hčer Rajavčeve mrtvo, ženo pa nevarno bolno.

In ko je solnce razlivalo prve svoje žarke čez polje, so devali k večnemu počitku tako nenadoma usahlo rožo Ptuskega Polja...

Ob tistem času se je boril z boleznijo in s smrtjo tudi Martinek Mlakar, krojač in godec. Zjutraj je krčmar Brodnjak opazil na njem znake bolezni, črne bule. Fantaziral je že vso noč. A mislilo so, da govorijo vinski duhovi iz nje. Svetloba dneva pa je pokazala strašni pečat pod njegovo sodbo in ob-sodbo.

Tedaj ga je Brodnjak iz svoje hiše iztiral.

"Vse mi okuži, da mi noben pivec več ne prestopi praga!" "Gorim!" je stokal muzikant na cesti. "Ves gorim! Ali gorim še na svetu, ali že v peklu? O moj Jezus, ali si me obsodil? In si me zavrgel? A kdaj in kje se je vršila sodba? Ničesar se ne spominjam. Usmiljenje, o sladki Jezus! Pomagajte, ljudje božji! O Mica... O Bog!"

Nič se ni več pričkal z Bogom, ne se puntal zoper njega. Nekaj časa se je ječe opotekal po cesti, naposled se je zgrudil v jarek ob cesti. Nihče ga ni dvignil. Pač so ga vaščani videli, ko je pal; a mislili so, da je pijan. In če bi tudi umrl tam v jarku, so mislili drugi, otopeli ob vsakdanji smrti, vseeno je, kje umre, ali ob cesti, ali doma v postelji.

A Mica je kmalu izvedela, da je Martinek na poti iz krčme omagal in da govori o smrti. "Vedela sem, da umre!" se je prestrašila. "A vsaj na cesti ne, na cesti ne!"

Pohitela je k njemu. Naj vstane, ga je prosila. Mož jo je spoznal. "Ne morem, Mica... Umiram... Ves gorim... O Mica, ko bi šla po gospoda! Pojdes? Hvala ti! O Jezus, usmili se mene grešnika! Ne jokaj, Mica..."

"Saj ne umreš, Martinek. Domov te spravim in ti takoj pokličem gospoda. Prinesejo zdravila..."

In Mica, slabotna žena, žalujoča, pōtrta mati, ga je dvignila z nadčloveškim naporom in se je opotekala z njim skozi vas proti borni svoji koči.

Pol ure pozneje se je poslavljaj Martinek od starega župnika. "Odpustite vse, blagi gospod! Ni bilo iz hudobije, ko vas nisem ubogal in sem vas žalil. Bil sem pač lahkomišeln... In Mico tolažite, prosim... Sirota bo!"

"Vse je pozabljeno in odpuščeno. Odpusti Bog tudi tebi, Martinek."

Obsma so tekle solze, starymu župniku, ki je že v prejšnjih časih zaradi muzikanta marš-

katero pretil in muzikantu, ki je za dni zdravja zbijal po krčmah šale o župnikovih solzah.

"Prinesel sem ti zdravila, Martinek. Vzem, morda ti odleže."

Bolnik je vzel; a z glavo je neverno odkimal.

"Ne verujem, gospod župnik. Čutim, da za me ni več pomoči. Mica, odpusti tudi ti! Hude čase si imela ob meni."

"Kaj bi hude!" je jokala žena. "Se trikrat hušje rada pretrpim, da mi le ozdraviš."

"Ne, Mica, ne... O Jezus, usmili se moje grešne duše!"

Večkrat tekom poldneva je še v polzavesti prosil odpuščanja ženo in Boga. Proti poldnevu je dogorevala njegova luč. Mrak je prihajal in noč.

XI. S Hajdine je gospod mestni fizik jezdil v turniški grad, da pogleda spet bolno graščakinjo. Ko se je v prvih dopoldanskih urah vrnil v Ptuj, je bila prva njegova pot v hišo mestnega pisarja Sagadina.

Kmalu nato je Dominik v divjem diru drvel proti Hajdini. Kako je prišel na vranca, sam ni prav vedel. Le to mu je ostalo v spominu, da se je ob grozni vesti, ki jo je gospod fizik skušal omiliti z lepimi besedami, skoro zgrudil. Zašumelo mu je v glavi, kakor bi zahrnel čez svet in čezjaki strašni orkan poslednje sodbe, ob katerem se bodo gibale nebeske in zemeljske moči, in bodo vseh srca omedlevala od strahu in groze.

Pred hišo Rajavčeve je skočil s konja; naglo z drhtečo roko ga je privezal ob plot pri vrtu.

Iz hiše je stopil Rajavec, upognjen in postaran, z bledim, izmučenim obrazom. Mokče, bolestno je pokimal dolecu v pozdrav.

"Stric, kje je Rozika?" Rajavec je z roko pokazal proti pokopališču, ne da bi kaj rekel. Dominik je še bolj prebledel in se je oprnil. S trdim korakom, molče, je stopal na njivo mrtvih. Rajavec je sklonjen šel za njim, da mu pokaže grob.

Grobar Jože Sajbald je sedel ravno ob oknu nizke svoje sobice in je bral v obrabljenem, strganem sv. pismu. Ko je zaslišal na pokopališču korake, je privzdignil glavo in je opazoval prišleca, mirno, ker že vsega hudega vajen. Videl je, kako se je Dominik ob svežem grobu Rozikinem zgrudil na kolena; z vsem zgornjim telesom se je vrgel na rjavo prat, kakor bi hotel objeti in poljubiti nemi, neusmiljeni grob, ker ni mogel ljubljene in ljubeče neveste.

Rajavec je stal nemo, v bridke misli zatopljen ob grobu. Dolgo je čakal in poslušal poltiho ječanje nesrečnega mladeniča. A zdelo se mu je, da bo najbolje, ako ga v njegovi bolesti ne moti.

"Naj se izjoka! Tako se še najbolj umiri in potolaži." Tiho je odšel; vrnil se je na dom k bolni ženi.

A Dominik ni jokaj; ni mogel. Izprva povsem iz uma, da ni mogel spočeti in zamisliti ne ene jasne, celotne misli, se je polagoma zavedal. In kakor Martinek muzikant in kakor mnogi drugi v težkih tistih časih, se je tudi on začel pričakati s svojim Bogom.

"Čemu si mi jo ustvaril, o Večni, če si že od vekomaj sklenil, da mi jo vzameš? Ker ustvaril si jo vendar za me! To sem čutil; njeno srce za moje, moje za njeno! Življenje življenju! Kakor dva potoka, ki izvirata daleč narazen, a se združita, se zlijeta drug v drugega in se ne ločita nikoli več, dokler se ne poizgubita v neskončnosti in večnosti morja — tako midva... A Ti si naju ločil! Ali si res Bog brez usmiljenja, Bog strašnega, neprosljivega srca?"

"In Ti, o Kristus Gospod!"

TI, usmiljeni in iz srca mili! Ali nisi učil in z najkrajšimi besedami proslavljal ljubezni? Ali nisi bil usmiljen in dobrotljiv, ko si stopal po ti ubogi dolini solz, med trpljenjem in med solzami otrok božjih. Tvojih otrok, Tvojih bratov in sester? Ali se Ti ni v srce smilila celo prešestnica in očitna grešnica Marija iz Magdale? In prizanesel si jim, potolažil si jih z mlo, z milosti polno besedo... A ta deviški cvet si pustil pokositi brez usmiljenja..."

"V lepšem vrtu zdaj cveti!" mu je odgovoril nežen, tolažeč glas v srcu. A krik žalosti in obupa ga je prevpil in preglušil. "Kaj je torej Tvoje usmiljenje, kakšno je, kje je? Kdo naj bo še dobrotljiv, prizanesljiv in usmiljen, če nisi Ti, vir dobrote, prizanesljivosti in usmiljenja!"

"Kaj je večje usmiljenje: življenje, polno tdpjenja, ali smrt?" mu je odgovarjalo v srcu, tiho, ljubeče očitajoče.

"Saj bi živel v vedni sreči! Kdo je kdaj ljubil, kakor sem ljubil jaz? in kdo bi se potrudil kakor sem se namerjal jaz, da bi ljubljeno ženo osrečil z vso mogočo zemeljsko srečo."

"Ne govori, ne zarekaj se! Ker ali vidiš v prihodnost? Ali poznaš človeško srce in njegove skrivnosti? Kaj veš, kaj mu bo v srce, kako dolgo bi mu tvoja ljubezen bila!"

"O Rozika, Rozika!"

(Dalje prihodnjič)

Za stari kraj

Zima se bliža in z mrazom naraščajo potrebe in trpljenje. Povodni, slaba letina, visoki davki in druge nadloge bodo potrebe letošnjo zimo več kakor podvojile. Kdo drugi naj pomaga, ako ne Amerikanci?

DENARNE POSILJATVE

Naša banka ima lastne zveze s pošto in bankami v starem kraju in zato more izvrševati denarne posiljave hitro in zanesljivo, po pošti ali brzojavno, teh po nizkih cenah. Mi tudi dolarje izplačujemo v Jugoslaviji.

DENAR IZ STAREGA KRAJA

Imajo mnogi rojaki dobiti, bodisi iz bank, od sodnije itd. Mi imamo v teh zadevah številne izkušnje in zato vsakomur lahko ustrezemo.

NOTARSKA IN ODVETNIŠKA POSLE

zakrbimo mi tako za tukaj, kakor tudi v starem kraju. Pooblastila, kupne pogodbe, pobotnice itd. lahko dobite pri nas. Ako rabite v starem kraju zanesljivo in točno odvetniško pomoč, vam jo lahko oskrbimo.

OSEBE IZ STAREGA KRAJA

mi hitro dobimo v Ameriko, ako jim e vstop po zakonu dovoljen. Mi izdelamo izjave, prošnje za Washington in vse, kar spada zraven.

SKUPNO POTOVANJE ZA BOŽIČ

v stari kraj priredimo na 4. dec. t. l. ta francoskem parniku "Paris". Potnike bo spremljal uradni družbe. Potniki naj se priklase čim prej, zlasti nedržavljeni, da jim preskrbimo še pred odhodom dovoljenje za povrnitev v Ameriko.

Ako želite potovati pred omenjenim letumom, nam pišite po vozni red. Mi zastopamo vse linije in zato lahko ustrezemo.

Več dopise o teh zadevah naslovite na banko

ZAKRAJŠEK & ČESARK

455 W. 42nd STREET, NEW YORK, N. Y.

ITALJANSKE HARMONIKE

Izdelujemo in importiramo vsakovrstne harmonike prvovrstne italijanske harmonike

rojnega dela, ki so najboljše na svetu. Jam. Svoje doseže let. Naše vrste najboljše. Pouk na harmonikah za zastoj našim kupcem. Pišite po brezplačen cenik.

RUATTA SERENELLI & CO., 1014 Blue Island Ave., Dept. 73, Chicago, Ill.

FARMA NAPRODAJ

Obsegajoča 150 akrov; 90 akrov je obdelane, drugo je pašnik in gozd. To posestvo se nahaja samo dve milje do bližnje postaje in samo 5 minut do šole. Hiša ima 10 sob. Studenčna voda, mnogo sadnega drevja in trt; tu raste vsakovrstno žito in drugi pridelki. Moderno zgrajena štala za molzne krave; velik "sililo" ki je poln koruze; štala za konje in več drugih gospodarskih poslopjij, vse v dobrem stanju. Proda se tudi 15 glav goveje živine, vsa T. B. pregledana; dalje 4 konje, 6 prešičev, 200 kokoši, 50 rac ves pridelek. Cena za vse skupaj je \$7500.

Pišita na lastnika: ADOLF POTOKAR, Box 67, Hartwick, N. Y.

Mučne bolečine

v mišicah varn olajša in otekline odstrani

SEVERA'S GOTHARDOL.

Prijubljaj in zanesljiv hišni liniment. Dokaz njegove koristnosti je uspešna uporaba zadnjih 45 let.

Cena 50 in 60 centov.

Vprašajte zanj v lekarnah.

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA

KJE JE?

Mihael Campa, iz vasi Sušje št. 4. P. Ribnica, Jugoslavija. V Ameriki biva že okrog 25 let. Za njegov naslov bi rad zvedel njegov zet: Louis Lovšin, Box 581, Ely, Minn.

Imam na zalogi že nad 14 let LUBASOVE HARMONIKE

vseh vrst in modelov, nemške, kranjske in romantične; tri in štirivrstne, dvakrat, trikrat in štirikrat uglašene.

Imam na zalogi tudi kovčke, glasove, nove gotove mehove in druge posamezne dele. Cene harmonikam sem znatno znižal.

Pišite po cenik na: ALOIS SKULJ, 323 Epsilon Brooklyn, N. Y. Edini zastopnik in založnik LUBASOVH HARMONIK v Združenih Državah.

DOMAČA ZDRAVILA.

V zalogi imam jedilna dišave, Knašpovo ječmenovo kavo in importirana zdravila, katera priporoča magr. Knašp v knjigi

DOMAČI ZDRAVNIK.

Pišite po brezplačni cenik, v katerem je nakratko popisana vsaka rastlina za kaj se rabi. V ceniku boste našli še mnogo drugih koristnih stvari.

MATH PEZDIR, Box 772, City Hall Sta. New York, N. Y.

JNO A. TEZAK SLOVENSKA CVETLIČARNA.

vegal N. Chicago in Indiana St. JOLIET, ILL.

V zalogi imam sveže rože; izdelujem vence za pogrebe, lepše sa poroke in za solžarice.

Naročila se sprejemajo tudi posredno, telefoničnim in brozjavnim putem. Vsa naročila se izvršijo po zelo nizki ceni in točno. Poskušajte z naročilom skrat pri meni.

MRS. ANTONIJA RIFFEL, slovenska babica

522 N. Broadway JOLIET, ILL. Telefon 2380-J.

NAD 20 LET

že izdelujem HARMONIKE

ki so med vsemi drugimi izdelki priznane za najboljše. V izdelovanju harmonik sem torej dosegel najboljšo skušnjo in prakso. Da so moje harmonike v resnici najbolj znane in priljubljene, dokazujejo številna pohvalna pisma iz vseh krajev širom držav.

V zalogi imam tudi najnovejše slovenske in druge

PIANO ROLE IN plošče za gramofone

Pišite po cenik.

Pri meni boste dobili vsak muzikalični instrument, mali ali veliki, za nizko ceno. Blago razpošiljam po celi Ameriki.

Se uljudno priporočam rojakom

ANTON MERVAR Music Store, 6921 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, OHIO.

ZASTAVE, BANDERA, REGALIJE in ZLATE ZNAKE

za društva ter šlane K. S. K. J. izdeluje

EMIL BACHMAN, 2107 S. Hamlin Ave., Chicago, Ill. Pišite po cenik!

Telefon urada: 748 Telefon stanovanja 4577

WEESE PRINTING CO.

1 JEFFERSON ST., JOLIET, ILL. 2. nadstropje, pri mostu. Julius G. Weese, poslovođa

Tiskarna in izdelovalnica štampilj in kavčuka. Tiskamo v vseh jezikih.

JOS. KLEPEC, javni notar, Insurance, Real Estate, Loans, Bonds, 107 N. Chicago St. Joliet, Ill. Prodajem 6% št. mortgage note po \$100 in več. Garancija A-1. Zglašite se ali pišite po nje. Tel. R-5708 ali 1991-R.

PRIPOROČILO

Podpisani se priporočam rojakom Slovencem in bratom Hrvatom v Jolietu, Ill., ter bližini za izvrševanje plekarskih in dekoracijskih poslov (Painting and Decorating) hiš in stanovanj. Jaz prenavljam sobe s papirjem (wall papering), čistim strop in sem šročijalist pri cerkvenih dekoracijah; prenavljam tudi kipe. Delo je prvovrstno. Svoji k svojim! Toplo se priporoča:

JOSEPH MUREN, kontraktor, sobni slikar in dekorator

202 STONE ST., JOLIET, ILL. Telefon: 3069 M.

ANTON ZBAŠNIK Slovenski Javni Notar

4905 Butler Street, Pittsburgh, Pa.

Izdeluje pooblastila, kupne pogodbe, pobotnice vsake vrste, oporoke in vse druge v notarski posej spadajoče dokumente, bodisi za Ameriko ali stari kraj. Pišite ali pridite osebno.

MNOGOTERE

--SMO ZADOVOLJILI --S TISKARSKIMI DELI --ZAKAJ NE BI VAS?!

NAŠA TISKARNA

izdeluje vsa tiskarska dela lično, točno in po najzmernejših cenah.

Slovenska društva

ki naročajo tiskovine pri nas so z našim delom in našo postrežbo zadovoljni.

Cena in postrežba

so pri vsakem naročilu in kupu glavna faktorja. Na nje se vsak ozira. Zato pa vedno, predno oddaste naročilo za tiskovine drugim, pišite tudi nam za cene in potem primerjajte.

Slovenskim društvom, gg. duhovnikom, trgovcem in obrtnikom se priporoča za naročila.

KATOLISKA TISKARNA

"Amerikanski Slovenec" 1849 West 22nd Street Chicago, Ill.

FIRST NATIONAL BANK

Established 1857

ALI BOSTE TO JESEN KAJ DENARJA POSLALI V EVROPO?

Če je temu tako, potem se vam izplača da pridete v našo banko.

Naše bančno poslovanje traja že DEVET IN ŠESTDESET LET. Pretežno večino tega časa je bila naša POSEBNOST pri pošiljanju denarja v razne kraje Evrope.

Ker smo v poslovni zvezi z denarnimi zavodi po celem svetu, ste lahko prepričani, da dobite v naši banki NAJNIZJO CENO PRI POSILJANJU DENARJA V EVROPO.

Najstarejša in največja banka v Jolietu.

THE OLDEST and LARGEST BANK IN JOLIET